Ազգ
Azg
armenian daily
25 ՄԱՐՏ 1997 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ # 55 (1309)

Տեր-Պետրոսյանն ու Ալիեւը կհանդիպեն Մոսկվայում

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՐՏ, ՓԱՍՏ: Մարտի 22-ին հեռախոսազրույց է տեղի ունեցել Հայաստանի նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի միջեւ: Քննարկվել են տարածաշրջանում առկա կացությունն ու դրան զուգորդվող հարցեր, որոնց մանրամասները չեն հրապարակվել: Միաժամանակ պայմանավորվածություն է ձեռք բերվել, ըստ որի մարտի 28-ին Մոսկվայում մեկնարկող ԱՊՀ գագաթաժողովի շրջանակներում երկու նախագահները հերթական հանդիպումը կանցկացնեն:

Մինչ այդ, ուրբաթ օրը Հեյդար Ալիեւը չեղյալ հայտարարեց իր ծրագրված այցը Պակիստան: Այս որոշումը կայացվել է Հայաստանում Ռոբերտ Քոչարյանին վարչապետ նշանակելու որոշման հրապարակումից անմիջապես հետո: Խորհրդարանի խոսնակ Մուրտուզ Ալեսկերովը փոխարինեց Ալիեւին կիրակի օրը Իսլամաբադում գումարված Իսլամական կոնֆերանս կազմակերպության գագաթաժողովին: Ալիեւի այցի հետաձգմանը պաշտոնական բացատրություն չի տրվել: Մեկնաբանները, այդուհանդերձ, պնդում են, որ այս քայլն ուղղակիորեն կապված էր Ռոբերտ Քոչարյանին Հայաստանի վարչապետ նշանակելու Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի անակնկալ որոշման հետ:

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Նախագահը ներկայացրեց նոր վարչապետին

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՐՏ, ՀՀ ՎԱՐՉԱՊԵՏԻ ԳՐԱՍԵՆՅԱԿ: Այսօր տեղի ունեցավ կառավարության նիստ, որի ընթացքում նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը ներկայացրեց նոր նշանակված վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանին:

Նախագահը նշեց, որ ինքը խոր ափսոսանքով ընդունեց Արմեն Սարգսյանի հրաժարականը: Նա ասաց, որ Ռոբերտ Քոչարյանին ներկայացնելու կարիք չի զգում, քանի որ նա շարժման առաջին իսկ օրերի կարկառուն դեմքերից է, քաղաքական հայտնի գործիչ: Նախագահը Ռոբերտ Քոչարյանին բնութագրեց որպես գերկազմակերպված անձնավորության, չափազանց խստապահանջ՝ առաջին հերթին իր, ապա եւ դիմացինների նկատմամբ: Չի եղել մի գործ, որ նա ձեռնարկի եւ չհասցնի մինչեւ վերջ: Դա է հենց վստահություն ներշնչում», շեշտեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը: Նախագահը նշեց, որ պետք Ռոբերտ Քոչարյանի նշանակումն անակնկալ է, սակայն այս հարցում դեր է խաղացել շատ լուրջ ուսումնասիրությունը, հաշվի են առնվել բոլոր հանգամանքներն ու չափանիշները՝ եւ աշխատանքային կարողությունները, եւ բարոյական նկարագիրը, եւ որոշումներ կայացնելու վճռականությունը, եւ հասարակության կողմից ընկալելիությունը, եւ հասարակության ու ժողովրդի համախմբման անհրաժեշտությունը: Ակնհայտ է, որ Ռոբերտ Քոչարյանի նշանակման փաստը ունի համախմբող նշանակություն: Անդրադառնալով կառավարության գործունեությանը, նախագահն ասաց, որ հիմնական մտահոգություններից մեկը ժողովրդի սոցիալական վիճակի բարելավումն է, ինչը կապված է արտադրության աշխուժացման, հարկային վճարումների կարգապահության բարձրացման, մասնային համակարգի կատարելագործման հետ:

Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նաեւ ընդգծեց, որ նոր նշանակումն ամենեւին չի նշանակում տնտեսական քաղաքականության ռազմավարության փոփոխություն: Հայաստանը մնում է շուկայական տնտեսության ջատագով, բարեփոխումների խորացման, ժողովրդավարական ինստիտուտների ձեւավորման կողմնակից: Հասարակության ժողովրդավարացման, իրավական պետության կառուցման գործընթացները շարունակվելու են, եւ պետք է անել հնարավոր ամեն ինչ դրանք անշրջելի դարձնելու համար: «Որեւէ շեղում այս ռազմավարությունից չի լինելու, քանի որ այդ սկզբունքները մեզ համար հավասարազոր են», շեշտեց Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը:

Իր խոսքի ավարտին նախագահը նշեց, որ իշխանությունների գլխավոր խնդիրն է՝ ապահովել երկրի կայունությունը, ժողովրդի համախմբումը՝ հանրապետության առջեւ ծառացած դեռեւս շատ բարդ խնդիրները լուծելու համար: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը նաեւ ասաց, որ իր գործունեության ընթացքում վարչապետը կվայելի նախագահի ամենայն աջակցությունը:

Ապա ելույթ ունեցավ վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանը: Նա նշեց, որ անելու է հնարավոր ամեն ինչ, որ Հայաստանը, իրոք, լինի հզոր եւ կայուն, որը նաեւ Ղարաբաղի անվտանգության առաջին երաշխիքն է: Ռոբերտ Քոչարյանը միաժամանակ ասաց, որ հանրապետության առջեւ ծառացած են շատ բարդ խնդիրներ, սակայն շեշտեց, չկա հարց, որ հնարավոր չլինի լուծել, չկա վիճակ, որից հնարավոր չլինի դուրս գալ:

Այնուհետեւ կառավարության նիստն անցավ օրակարգային հարցերի քննարկմանը: Ի թիվս այլ հարցերի, քննարկվեց «Էներգետիկայի բնագավառում պետական քաղաքականության մասին» օրենքի նախագիծը, որով սահմանվում են էներգետիկայի բնագավառում պետական քաղաքականության հիմունքները, իրավական, տնտեսական եւ կազմակերպական հիմքերը: Նիստը հավանություն տվեց օրենքի նախագծին, որը կներկայացվի Ազգային ժողով:

ԱՄՆ

Քոչարյանին՝ այո, Ղարաբաղին՝ ոչ

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 24 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մարտի 21-ին կայացած ճեպազրույցի ժամանակ ԱՄՆ պետդեպարտամենտի մամուլի քարտուղար Նիկոլաս Բյոռնսը հայտարարել է, որ Միացյալ Նահանգները իր քաղաքականությունը չի փոխի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունը չճանաչելու առնչությամբ: Բյոռնսը հիշեցրել է, ինչպես հաղորդում է ԱՄՆ տեղեկատվական գործակալությունը, որ ԱՄՆ պաշտոնական անձինք Ռ. Քոչարյանի հետ հանդիպումներ են ունեցել միայն որպես «Լեռնային Ղարաբաղի ներկայացուցչի» հետ: Նա ընդգծել է, որ Միացյալ Նահանգները Լեռնային Ղարաբաղը չի ճանաչում որպես անկախ սուբյեկտ:

«Լեռնային Ղարաբաղը Ադրբեջանի մի մասն է», հայտարարել է ԱՄՆ պետդեպարտամենտի մամուլի քարտուղարը:

Բյոռնսի խոսքերով, ԱՄՆ-ը հասկանում է, որ Ռոբերտ Քոչարյանը Լեռնային Ղարաբաղի «նախագահի» պաշտոնը թողել է Հայաստանի վարչապետի պաշտոնում իր նշանակման առնչությամբ: «Մենք Ռոբերտ Քոչարյանի հետ կաշխատենք որպես Հայաստանի նոր վարչապետի... Սակայն մենք չենք ընդունում Լեռնային Ղարաբաղի «նախագահի» տիտղոսը, որը նա թողել է իր նոր նշանակման հետ կապված», հայտարարել է Բյոռնսը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Սեւ ծովում թուրքական ռազմանավերը 2.5 անգամ շատ են ռուսական նավերից

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 24 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նովոռոսիյսկի ռազմածովային օկրուգի հրամանատար, փոխծովակալ Եվգենի Օրլովը երկյուղ է հայտնել Ռուսաստանի ափերի մոտ Թուրքիայի ռազմածովային ներկայության կտրուկ մեծացման առնչությամբ, հաղորդում է կրասնոդարյան թերթերից մեկը: Նրա խոսքերով, առանձնահատուկ տագնապ է հարուցում այն, որ օրերս թուրքական Տրապիզոնի նավահանգստում ստեղծվել է նոր խարսխակայան, հաշվարկված տասը մարտանավերի համար, իսկ ընդհանրապես թուրքական ռազմանավերի թիվը 2,5 անգամ գերազանցել է ռուսական տարբեր տեսակի ռազմանավերի թիվը Սեւ ծովում:

Խոշորածավալ զորավարժություններ Հյուսիսային Կովկասում

ՄՈՍԿՎԱ, 24 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Հյուսիսային Կովկասի եւ Ուրալի զինվորական օկրուգներում սկսվել են ճակատային հրամանատարաշտաբային զորավարժություններ, որոնք ղեկավարում են Ռուսաստանի զինված ուժերի գլխավոր շտաբի պետ, բանակի գեներալ Վիկտոր Սամսոնովը (Հյուսիսային Կովկասի զինվորական օկրուգ) եւ ցամաքային զորքերի գլխավոր հրամանատարի ժամանակավոր պաշտոնակատար, գեներալ-գնդապետ Անատոլի Գոլովնյովը (Ուրալի զինվորական օկրուգ): Ինչպես հաղորդել է ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ը, զորավարժություններին մասնակցում են ցամաքային զորքերի բոլոր տեսակները, այդ թվում նաեւ դեսանտային ստորաբաժանումները: Զորավարժությունների ընթացքում կմշակվեն զորքերը տարբեր աստիճանի մարտական պատրաստության բերելու հարցերը: Զորվարժությունները կավարտվեն մարտի 29-ին:

Երկրաշարժ Իրանի հյուսիսում

ԵՐԵՎԱՆ, 22 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: ՀՀ ՍՊԱԾ-ի դիտակայանները մարտի 22-ի գիշերը, տեղական ժամանակով ժամը 2-ին գրանցել են երկրաշարժ հյուսիսային Իրանում: Երկրաշարժի էպիկենտրոնը գտնվում է Զենջան քաղաքից 30 կմ հյուսիս-արեւմուտք: Էպիկենտրոնում ինտենսիվությունը կազմել է 7 բալ:

Բեթղեհեմում նոր բախում

24 ՄԱՐՏ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ»: Բեթղեհեմում այսօր տեղի է ունեցել բախում Իսրայելի զինվորների եւ պաղեստինցիների միջեւ: Պաղեստինցիները հրկիզող ռումբեր են նետել եւ քարկոծել իսրայելցի զինվորներին: Վերջիններս պատասխանել են ռետինե գնդակներով եւ արցունքաբեր գազով: Հաղորդվում է նաեւ, որ Գազայի հատվածի Ռաֆախ ինքնավար ավանի մոտակայքում իսրայելցի զինվորները կրակ են բացել 2 պաղեստինցիների վրա, որոնք փորձել են ճեղքելով անցնել իսրայելցի զինվորների կողմից փակված ճանապարհը: Պաղեստինցիներից մեկը վիրավորվել է, մյուսին իսրայելցիները կալանավորել են:

Եվրախորհրդարանի պատվիրակությունը կժամանի Երեւան

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ըստ ԱԺ մամուլի ծառայության տեղեկատվության, մարտի 25-ին երկօրյա այցով Երեւան կժամանի Եվրախորհրդարանի անդրկովկասյան հանրապետությունների հետ հարաբերությունների հանձնաժողովի պատվիրակությունը հանձնաժողովի նախագահ Ալեքսանդրոս Ալավանոսի գլխավորությամբ:

Նախատեսվում են պատվիրակության հանդիպումները ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի եւ ԱԺ նախագահ Բաբկեն Արարքցյանի հետ:

Պատվիրակությունը հանդիպումներ եւ զրույցներ կունենա նաեւ ԱԺ արտաքին հարաբերությունների մշտական հանձնաժողովում, ինչպես նաեւ խորհրդարանի պատգամավորական խմբակցությունների ու խմբերի հետ:

Հեյդար Ալիեւը Կիեւում քննարկում է նոր նավթամուղի եւ Ղարաբաղի հարցերը

«Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայությունը հաղորդեց, որ երկուշաբթի օրը երկօրյա այցով Ուկրաինա ժամանեց Ադրբեջանի նախագահը: Հեյդար Ալիեւին Կիեւում շատ էին սպասում՝ այդպես ասաց ինքը, Ուկրաինայի վարչապետը՝ դիմավորելով Ադրբեջանի նախագահին: Ուկրաինան եւ Ադրբեջանը կստորագրեն շուրջ 17 համաձայնագրեր, այդ թվում նաեւ «Հարաբերությունների խորացման եւ համագործակցության մասին» համաձայնագիր: Մասնավորապես, կստորագրվեն նաեւ պայմանագրեր ռազմատեխնիկական համագործակցության եւ զինվորական կադրերի պատրաստման վերաբերյալ: Սակայն ադրբեջանա-ուկրաինական հարաբերությունների օրակարգի գլխավոր հարցերից մեկը վերաբերում է նավթի մատակարարումներին՝ ավելի կոնկրետ, նավթի փոխադրման տրանսկովկասյան տրանսպորտային միջոցների ստեղծման ծրագրին: Կքննարկվի նաեւ հայ-ադրբեջանական հակամարտության՝ Ղարաբաղի հիմնահարցի կարգավորումը: Ուկրաինան ցանկանում է իր դերը խաղալ Լեռնային Ղարաբաղի կարգավորման գործում: Արտգործնախարար Ուդովենկոյի կարծիքով, այդ հիմնախնդիրը կարելի է լուծել Լիսաբոնի որոշումների հիման վրա, որոնք, ըստ նախարարի, ընդգծում են Ադրբեջանի տարածքային ամբողջականության պահպանումը: Ուկրաինայի եւ Ադրբեջանի նախագահներն առանձնահանդիպում ունեցան, ինչպես նաեւ բանակցություններ վարեցին ընդլայնված կազմով:

«Ներդրումների ճանապարհը բացված է»

Հայ-չեխական համատեղ ձեռնարկություն

Երեկ «Արմենիա» հյուրանոցում համատեղ ձեռնարկություն հիմնելու պայմանագիր ստորագրվեց Հայաստանի «Կանազ» բաժնետիրական ընկերության եւ Չեխիայի «Կովոհուտ» ձեռնարկության միջեւ: Համաձայնագրի ստորագրումը որակվեց որպես 1-1.5 տարվա բանակցությունների ընթացքում փոխադարձ ճանաչողության եւ վստահության հաջողված արդյունք ոչ եվրոպական չէր ՀՀ արդյունաբերության նախարարության եւ Գործարարների ու արդյունաբերողների միության (ԳԱՄ) դերը: «Կովոհուտ-Արմենալ» համատեղ ձեռնարկությունը կարտադրի փայլաթիթեղից: Համաձայնագիրը նախատեսում է երկու փուլ, որից առաջինի ընթացքում չեխական կողմը հանդես կգա ֆինանսական ներդրումներով եւ տեխնիկական օժանդակությամբ աշխատելով «Կանազի» փայլաթիթեղի արդյունաբերությամբ զբաղվող գլխամասային ձեռնարկություններից մեկի հետ: Հաջորդ փուլը ներառում է բիզնես-պլանի ստեղծումը եւ դրա հիման վրա եր կարաժամկետ գործունեություն:

Չեխական կողմին է պատկանում ձեռնարկության բաժնետոմսերի 51 տոկոսը:

Սա երրորդ համատեղ ձեռնարկությունն է ֆրանսիական «Քասթել»-հայկական «Սիլգրուպ» եւ հայ-ամերիկա-կանադական «Գրուպ Գոլդ Արմենիա» ձեռնարկություններից հետո: «Կարծում եմ, ներդրումների ճանապարհը բացված է», եզրափակեց Թեյման Տեր-Պետրոսյանը (ԳԱՄ):

ՌՈՒԲԵՆ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

տեղական

«Արաբական երկրների հետ մեր երկկողմ հարաբերությունները էլ ավելի կխորանան», այսօրինակ գնահատական տվեց արտգործնախարար Ալ. Արզումանյանը Սիրիա, Լիբանան, Հորդանան և Եգիպտոս կատարած այցերից հետո երեկ կառավարության ընդունելությունների տանը հանդիպումների ընթացքում քննարկվել է նաև Ղարաբաղի խնդիրը, որին տարբեր մոտեցումներ են եղել։ Նախարար Արզումանյանը հիշատակեց երկու կարևոր հայտարարություն։ Առաջինը Արաբական լիգայի նախագահը ՀՀ արտգործնախարարի ելույթից հետո հայտարարել է, թե լիգան ամբողջովին կի- սարոնից հետո և շարունակում է վարել ակտիվ արտաքին քաղաքականություն։ Այնուհետև, անդրադառնալով նոր վարչապետ Ռոբերտ Քոչարյանի նշանակմանը, նախարարը նշեց, թե Ղարաբաղյան խնդրում որևէ կարծրացում հայկական կողմից չի ակնկալվում։ Պատասխանելով մեր հարցին, նա

ԴԻՎԱՆԱԳԻՏԱԿԱՆ

Ալեքսանդր Արզումանյան. «Արտաքին քաղաքականության ոլորտում կտրուկ փոփոխություն չի լինի»

Արտգործնախարարն ամփոփեց Մերձավոր Արևելք կատարած այցը

հրավիրված մամուլի ասուլիսում։ Մասնավորապես նշվեց, որ նախարարի այցը համընկել է Մերձավորարևելյան կարգավորման ընթացքում որոշակի լարվածության հետ, երբ Իսրայելի կառավարությունը միակողմանի որոշում է կայացրել Երուսաղեմում բնակարաններ կառուցելու մասին։ Ասվեց, թե վերը նշված այցերը բարեկամ արաբական երկրներին աջակցություն ցույց տալու մի ձև են։ Թեև, պատասխանելով լրագրողների հարցերին, Արզումանյանը հայտարարեց, թե «մեր լավ հարաբերությունները արաբական երկրների հետ չեն նշանակում վատ հարաբերություններ Իսրայելի հետ»։ Նախարարը փաստեց, թե Իսրայելի հետ Հայաստանը նորմալ հարաբերություններ ունի։ Բայց հայկական կողմը աջակցում է այդ խնդրում ՄԱԿ-ի ընդունած որոշումների կատարմանը։ Մերձավորարևելյան սում է այն տեսակետը, թե որ այս հակամարտությունը կրոնական բնույթ չունի և ինքնորոշման իրավունքի խնդիր է։ Երկրորդը Լիբանանի արտգործնախարար Բուեզի հայտարարությունն է, թե «Լիբանանի կառավարությունը լիովին աջակցում է Հայաստանի իրավունքին այդ տարածքների նկատմամբ»։

Ի դեպ, դիվանագիտական ոլորտում հետաքրքրություն է ձեռք բերել, որ այս տարվա հունիսին Երևան կժամանի Լիբանանի վարչապետ Հարիրիի գլխավորած պատվիրակությունը, իսկ մինչ այդ մի այլ պատվիրակություն կայցելի Երևանում դեսպանություն բացելու նպատակով։ Շուտով Հայաստան կժամանի նաև Հայաստանում Սիրիայի գործերի ժամանակավոր հավատարմատարը։ Ընդհանրապես, նախարարը լավատեսորեն հայտնեց, թե Հայաստանը չի մեկուսացվել Լի- նեց, որ դեռևս վարչապետի հետ չի հանդիպել և նույն օրը սպասվելիք կառավարության անդրանիկ նիստից հետո, հնարավոր է, նրա հետ առանձնազրույց ունենա և քննարկի առաջիկա անելիքները։ «Չեմ կարծում, որ կտրուկ փոփոխություն լինի թե տնտեսական, թե արտաքին քաղաքականության մեջ», հայտարարեց արտգործնախարարը։ Ալ. Արզումանյանը նշեց, թե Ռոբերտ Քոչարյանի նշանակման փաստը հնարավոր է, որ քննարկվի Տեր-Պետրոսյան-Ալիև մոսկովյան հանդիպման ընթացքում։ Իսկ բանակցությունների ընթացքի վերաբերյալ տրված գնահատականները մասնավորապես լճացումը, առաջացել են ոչ թե հայկական կողմի, այլ Ադրբեջանի մեղքով, որը վիժեցրեց երկկողմ բանակցությունների ընթացքը։

ՏԱԹԵՎ ԱԱՍՏՐՅԱՆ

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

ԼՂՀ. Բարեփոխումները կշարունակվեն

Ո՞վ կլինի հանրապետության նոր նախագահը

«ՀՀ վարչապետի պաշտոնում Ռոբերտ Քոչարյանի նշանակումը չի կարող փոխել ԼՂՀ կառավարության սոցիալ-տնտեսական քաղաքականության ուղղությունը»։ Այդ մասին ասաց ԼՂՀ նախագահի պաշտոնակատար Լեոնարդ Պետրոսյանը՝ մարտի 21-ի կառավարության նիստի ժամանակ։ Նախագահի պաշտոնակատարն ընդգծեց, որ ԼՂՀ ղեկավարության գլխավոր խնդիրն է պահպանել ներքաղաքական կայունությունը ԼՂՀ-ում և դրանով նախադրյալներ ստեղծել համաժողովրդական, ժողովրդավարական ընտրությունների անցկացման համար։

Նիստի մասնակիցները քննարկեցին տեսական շինարարության և տնտեսական նոր հարաբերությունների հետագա զարգացմանն առնչվող հարցերի շրջանակը։ Մասնավորապես հավանություն տրվեց «ԼՂՀ վարչատարածքային բաժանման մասին» օրինագծին, որը մոտ օրերս կներկայացվի ԱԺ քննարկմանը։ Ներդրումների խրախուսման և մասնավոր ձեռնարկատիրության զարգացման հիման վրա նոր աշխատատեղերի ստեղծման նպատակով կառավարության անդամները ընդունեցին փաստաթղթերի մի շարք, որը վերաբերում է փոքր օբյեկտների և վարձակալված տարածքների սեփականաշնորհմանը, նորաստեղծ ձեռնարկությունների, ինչպես նաև մասնավոր ձեռնարկատերերի լրացուցիչ հարկային արտոնություններին։ Համապատասխան որոշումներ են ընդունվել նաև ԼՂՀ սոցիալ-տնտեսական կյանքին առնչվող մի շարք այլ հարցերի վերաբերյալ։ Այս լրատվությունը տարածել է ԼՂՀ կառավարության մամլո ծառայությունը։ Կառավարության մեկ այլ աղբյուրի համաձայն, Լեոնարդ Պետրոսյանը օրերս կմեկնի Եվրոպա, գործարար շրջանակների ներկայացուցիչների հետ հանդիպելու նպատակով։

Ինչպես հայտնի է, մարտի 20-ի հեռուստաելույթում ԼՂՀ արդեն նախկին նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը, հայտարարելով իր հրաժարականի և ՀՀ վարչապետի պաշտոնն ստանձնելու պատրաստակամության մասին, շոշափեց հանրապետության նոր նախագահի ընտրության ժամկետը։ Այդ կարևոր հարցում պարզություն մտցնելու խնդրանքով դիմեցինք ԼՂՀ ԿԸՀ նախագահ Մուշեղ Օհանջանյանին, որը մասնավորապես ասաց. «ԼՂՀ նախագահի մասին օրենքի 20-րդ հոդվածի համաձայն, նախագահի հրաժարականի, մահվան, լիազորությունների կատարման անկարելիության կամ պաշտոնանկ անելու դեպքում առնվազն 40-րդ օրը կազմակերպվում են արտահերթ նախագահական ընտրություններ»։ Օհանջանյանի խոսքերով, նոր ընտրությունների մասին առայժմ տեղեկություն չկա։ Արժանահավատ աղբյուրների տվյալներով, չի բացառվում, որ ԼՂՀ նախագահական նոր ընտրությունները կկազմակերպվեն կամ 3 ամիս հետո, կամ այս տարվա աշնանը՝ ԼՂՀ ինքնակառավարման մարմինների ընտրություններին զուգընթաց։ Նույն աղբյուրների վկայությամբ, ԼՂՀ նախագահի պարտականությունները ժամանակավորապես կկատարի վարչապետ Լեոնարդ Պետրոսյանը, իսկ վարչապետի պաշտոնը կզբաղեցնի Ստեփանակերտի քաղաքապետ Յուրի Ղազարյանը։

Մենք դիմեցինք նաև անցյալ տարվա աշնանը ընտրություններին մասնակցած ԼՂՀ նախագահական թեկնածուների՝ ԱԺ պատգամավոր Բորիս Առուշանյանի և հանրապետության կոմկուսի ղեկավար Հրանտ Մելքումյանի նախընտրական շտաբների ներկայացուցիչներին, փորձելով ճշտել՝ կմասնակցե՞ն արդյոք հիշյալ թեկնածուները նոր ընտրություններին։ Նախընտրական շտաբների ներկայացուցիչները առայժմ դժվարանում են պատասխանել այս հարցին։

ԱԱՀՐԱՄ ԱՌԱՔԵԼՅԱՆ
Ստեփանակերտ

ԵՐԵՎԱՆ

Վահան Հովհաննիսյանի առաջադրման հարցը ձգձգվում է

Ինչպես տեղեկացել ենք, ՀՅԴ ԳՄ անդամ, ներկայումս «Վահան Հովհաննիսյան+30» գործով մեղադրվող Վահան Հովհաննիսյանը քաղաքացիական նախաձեռնությամբ առաջադրվելու է ԱԺ պատգամավորության թեկնածու Արմավիրի թիվ 108 քաղաքի ընտրատարածքում։ Այդ մասին լրագրողները տեղեկացան դեռևս մարտի 21-ին ՀՅԴ ԳՄ-ի հրավիրած մամլո ասուլիսում։ Սակայն առաջադրման խնդիրը հանդիպել է մի շարք խոչընդոտների։ Ինչպես տեղեկացրեց ՀՅԴ ԳՄ անդամ Գագիկ Մկրտչյանը, ուրբաթ օրվա երկրորդ կեսին անհրաժեշտ փաստաթղթերը հանձնվել են Նալբանդյան փողոցում գտնվող Ազգային անվտանգության շենքի վարչական ղեկավարին։ Նախաձեռնող խմբի անդամները տեղեկացել են, որ փաստաթղթերը Վահան Հովհաննիսյանին հանձնվել են։ Սակայն խնդիրը բարդանում է նրանով, որ թեկնածուի առաջադրման ժամկետը լրանում է ս/թ. մարտի 28-ին, իսկ արդեն հաջորդ օրը բոլոր փաստաթղթերը պետք է հանձնվեն ընտրական հանձնաժողովին։ Իսկ փաստաթղթերի անբաժան մասն են կազմում ստորագրությունների համար նախատեսվող պաշտոնաթերթիկները։ Նախաձեռնող խումբը մտահոգ է այդ ձգձգումից, քանի որ 500 ստորագրություն հավաքելու ժամկետը կրճատվում է։

Երեկ, ժամը 14.00-ին նախատեսվում էր Վահան Հովհաննիսյանի դատապաշտպան Հովիկ Արսյանի հանդիպումը իր պաշտպանյալի հետ։

ՆԱՐԻՆԵ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Օրվա վերջում հայտնի դարձավ, որ Վահան Հովհաննիսյանի կազմած փաստաթղթերը ԱԱՆ քննչական մեկուսարանի վարչության կողմից պաշտպանությունների միջոցով փոխանցվել են նախաձեռնող խմբին համապատասխան ընթացք տալու համար։

Տուժողներն ամբաստանյալներից պահանջ չունեն

Երեկ «Սեպտեմբերի 25/1»-ի նիստում ամբաստանյալ Մկրտիչ Սեդրակյանը պատասխանեց պաշտպանների հարցերին, մասնավորապես, իր դատապաշտպան Շահարյանի այն հարցին, թե ի՞նչ է արել վերջապես, և ինչի՞ համար է կալանվել, ասաց. «Երևի նրա համար, որ սկզբում Շավարշ Քոչարյանի, հետո՝ Վազգեն Մանուկյանի վստահված անձն եմ եղել»։

Սեդրակյանի «հարցը լուծելուց» հետո դատարանը լսեց տուժողների ցուցմունքները։ Վերջիններս՝ ԱԺ նիստերի սպասարկման խմբի ինժեներ Գառնիկ Խաչիկյանը և ավագ ինժեներ Սամվել Պետրոսյանը վստահեցրին, որ չեն ճանաչում և ԱԺ գրավման հիշարժան օրը չեն տեսել ամբաստանյալներից և ոչ մեկին, ուստի թշնամություն կամ բարեկամություն չունեն նրանց հետ, իսկ մյուս տուժողներին ծանոթ են ալխատանքի բերումով։ Նրանք նկարագրեցին կրակոցներ լսելուց և ամբոխի ներխուժումից հետո ԱԺ-ից «ճողոպրելու» մանրամասները և այդ ընթացքում իրենց ստացած վնասվածքները։ Խաչիկյանը փայտի մեկ-երկու հարված էր ստացել գլխին, Պետրոսյանը՝ փայտի թեթև հարված գլխին և մեջքին, զինված մարդկանց չէին տեսել։ Տուժողներն ավերածությունների ականատես չէին եղել, թեև հաջորդ օրը տեսել էին դրանց հետքերը (մի քանի կոտրված դռներ, «ոսկե դահլիճում» բաժբժված ծաղկամաններ, ծռմռված խոսափողեր)։ Լսել էին, որ վնասվել է նախագահի համակարգիչը։ Հիշեցնենք, որ ըստ մեղադրական եզրակացության, Ազգային ժողովին հասցվել էր շուրջ 2.5 մլն դրամի վնաս։

Երեկվա նիստում տուժողները ասացին, որ ամբաստանյալներից որևէ պահանջ չունեն։

Լ. Պ.

ՀԱՄԱՌՈՏ

Նոր լրատվամիջոցներ ու կազմակերպություններ

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՀՀ արդարադատության նախարարության կոլեգիայի հերթական նիստում գրանցվել են մի շարք լրատվության միջոցներ ու հասարակական կազմակերպություններ. «Մեգ-ինֆո» և «Արմավենի» շաբաթաթերթերը, «Հայ միտք» հանդեսը, «Հայ հեռուստատեսություն» հեռուստաընկերությունը, «Ժողովրդական կազմակերպություն» հասարակական-քաղաքական կազմակերպությունը՝ «Ժողովրդական կուսակցություն» անվանափոխումով, «Եղբա» ընկերությունը, «Աջակից» բարեգործական հասարակական կազմակերպությունը, Հայ իրավունք ընկերությունը, «Եղեգնաձոր» ավանդական խաղողագործների ու գինեգործների, ինչպես նաև Հայ գինեգործների միությունները, «Ալբահր» մարդասիրական կենտրոնը, «Արանա» հայրենակցական միությունը և Սիսիանի «Արոր» անասնաբույծների միությունը։

Աշխատանքից ազատվել են ՀՀ կրթության և գիտության երկու փոխնախարարները

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՀՀ նախկին վարչապետ Արմեն Սարգսյանի վերջին որոշումներից երկուսով, զբաղեցրած պաշտոններից ազատվել են ՀՀ կրթության և գիտության նախարարի ֆինանսատնտեսական հարցերով տեղակալ Վլադիմիր Մեսչյանը և բարձրագույն կրթության գծով տեղակալ Հարություն Կարապետյանը։ Նախարարությունում ասացին, որ ՀՀ գիտության և կրթության նախարարության վերջերս հաստատված նոր կառուցվածքի համաձայն՝ վերացվել է ֆինանսատնտեսական հարցերով տեղակալի հաստիքը, փոխարենը կլինի գործերի կառավարիչ։ Օրերս երկու պաշտոններում էլ կնշանակվեն նոր աշխատողներ։

ՁԼՄ ընկերակցության ընդհանուր ժողովը հետաձգվում է

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՐՏ, ՓԱՍՏ։ Մարտի 29-ին պետք է կայանար Հայաստանի զանգվածային լրատվության միջոցների ընկերակցության ընդհանուր ժողով, ուր առանձին քննության նյութ պետք է դառնային սեփականաշնորհման և հարկային քաղաքականության բնագավառի այն բոլոր խնդիրները, որ ուղղակիորեն առնչվում են մամուլին։ Հաշվի առնելով, սակայն, որ հանրապետության կառավարությունում կատարված հայտնի փոփոխությունը կարող է ծնել մի շարք պարտադրել ակնկալվող քննարկումներին, ընկերակցության խորհուրդն այսօր որոշում կայացրեց ընդհանուր ժողովն անորոշ ժամանակով հետաձգելու մասին։ Անհրաժեշտ պարզաբանումներն ստանալուց հետո խորհուրդը լրացուցիչ հայտարարություն կհրապարակի ժողովի նոր ժամկետի վերաբերյալ։

Սպանվել է Անապայի հայ համայնքի նախկին նախագահ Նիկոլայ Խաչիրյանը

ԿՐԱՍՆՈԴԱՐ, 24 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Օրերս Անապայում գնդակահարվել է Անապայի քաղաքային դումայի պատգամավոր, Անապայի հայ համայնքի «ՑԱՆԿ»-ի նախկին նախագահ, Կրասնոդարի երկրամասի հայ հասարակական շարժման ակտիվ գործիչ, ձեռնարկատեր Նիկոլայ Խաչիրյանը։ Որոշ տվյալներով, նա կապված է եղել նաև քրեական աշխարհի հետ։

Անցած շաբաթ Կրասնոդարում հինգնածիցից գնդակահարվել են քրեական աշխարհի հեղինակություններից մեկը Ռազմիկ Ճարտարյանը և «օրենքով գող» Թեյմուրազ Կոնդոյանը (Թիմուր)։ Մեկ ամիս առաջ Կրասնոդարում հինգնածիցից սպանվել էր ձեռնարկատեր Հայրապետ Նազարյանը (Պապո)։

Հայտարարություն

Մարտի 29-ին, ժամը 12-ին Կինոյի տանը կկայանա Ազգային համաձայնության դաշինքի համաժողովը։

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԻՉ

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակվում է 1991-ից
Հիմնադիր և հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երևան 375010, Հանրապետության 47
ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՎԵՏԻՔՅԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրեն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍՅԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային ձևավորումը «Ազգ» թերթի
Ցրումը «Ազգին» պարտադիր է
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ԸՆԹԱՑԻԿ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Բանակցության պարտությունը

Մարտի 21-ին Ֆինլանդիայի մայրաքաղաք Հելսինկիում ԱՄՆ-ի նախագահ Բիլ Քլինթոնի եւ Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինի բանակցությունների ավարտից անմիջապես հետո ռուսական ընդդիմությունը եւ առաջին հերթին կոմունիստները հայտարարեցին, թե դա իրենց երկրի «դիվանագիտական ջախջախիչ պարտությունն» էր:

Համաձայն չեմ, քանզի Հելսինկիում պարտություն կրեց ոչ թե ռուսական դիվանագիտությունը, ոչ թե նախագահ Ելցինը, այլ առողջ բանականությունը, Եվրոպայի ապագան, աշխարհի խաղաղությունը:

Ինչպես եւ կանխագուշակել էինք, Քլինթոնը մազաչափ չնահանջեց ՆԱՏՕ-ի դեպի Արեւելք ծավալման պլաններից, չընդունեց Ելցինի սրափեցնող առարկությունները: Արեւմուտքը, ի դեմս Քլինթոնի, ընդգծեց Ռուսաստանի (եւ ոչ միայն Ռուսաստանի) հնարավոր հակազդեցների ամբողջ լրջությունը, միամտաբար ենթադրելով, թե այդպիսիք... չեն հետեւի: Աշխարհում կայսերական գերիշխանության հասնելու, երկրագունդը մեկ բեւեռից կառավարելու գայթակղությունն այնքան մեծ է, ստեղծված պատմական պահն այնքան բարենպաստ է թվում, որ մի տեսակ քաղաքական գինովություն, օտար բառով էյֆորիայի մեջ ընկած ՆԱՏՕ-ական գործիչներին այժմ թերեւս «ծովը ծնկներից է թվում»:

Հիշեցնեմ, որ դեռեւս փետրվարի 5-ին, ելույթ ունենալով ԱՄՆ-ի Կոնգրեսի զույգ պալատների համատեղ նիստում «երկրի դրության մասին» ամենամյա ուղերձով, Քլինթոնը, անդրադառնալով ՆԱՏՕ-ի դեպի Արեւելք ծավալմանը, հայտարարել էր, թե ԱՄՆ-ը «կանգնած է փոփոխությունների շեմին, երբ անհրաժեշտ է ընտրություն կատարել» այն նկատառումով, որ «եւս 50 տարի անվտանգություն ու բարգավաճում ապահովի իր համար»:

Այստեղ չի կարելի լիովին չհամաձայնել ԱՄՆ-ի նախագահի հետ. ՆԱՏՕ-ի դեպի Արեւելք ծավալումը նպատակ ունի «եւս 50 տարի» գերիշխող դիրք ապահովել Միացյալ Նահանգների համար: Բայց ո՞վ է ասել, թե այն, ինչ լավ է ԱՄՆ-ի համար, անպայման լավ պետք է լինի նաեւ մնացած աշխարհի համար:

Եվրոպան «հայրական կալվածքի» վերածելու ձգտումը բացեիբաց է պաշտպանել, հաղթելով «մնացած աշխարհի» հակառակությունը: Որեւէ տարակույս չի կարող լինել, որ այս անգամ էլ այդպես է լինելու եւ ՆԱՏՕ-ի դեպի Արեւելք ծավալումը, որը համաշխարհային հասարակական կարծիքին հրամցվում է իբրեւ «կայուն, անվտանգ եւ խաղաղ Եվրոպա» կառուցելուն միտված գործողություն, բաց առաջ, ընդամենը մի 3-5 տարիների ընթացքում վեր է ածվելու իր հակադրությանը:

Այն ամենը, ինչ Ռուսաստանի եւ ԱՄՆ-ի նախագահներն արեցին Հելսինկիում այդ ցնցող հեռանկարից խուսափելու համար, երբեք չի կարելի բավարար համարել: Նկատի ունեմ այն 5 փաստաթղթերը, որ ստորագրեցին Ելցինն ու Քլինթոնը Եվրոպայի անվտանգության հիմնախնդիրների, միջուկային սպառազինությունների եւ քիմիական զենքի կրճատումների, հակահրթիռային պաշտպանության, ռուս-ամերիկյան տնտեսական համագործակցության եւ այլնի մասին:

Նախ, մինչեւ երկու նախագահների հանդիպումը որեւէ [illegible] ակնկալել չէր արժե, թե նրանք պատրաստվում են ընդունել այդպիսի համատեղ փաստաթղթեր: Որեւէ տեղեկատվություն չկար, թե երկու երկրների արտաքին գործերի նախարարները նախապես ճշտել ու համաձայնեցրել էին դրանք: Համաշխարհային պրակտիկայում սա, երեւի, այս մակարդակի առաջին վեհաժողովն է, որ ընդունվում են այդպիսի համապատասխան փաստաթղթեր: Իսկ դա նշանակում է, որ դրանք ընդունվել են մի միայն ռուսական եւ համաշխարհային կարծիքը հանգստացնելու համար, քաղաքական-դրամատիկական նպատակով, եւ ընդունողները իրենք էլ մեծ կարեւորություն չեն տալիս կամ պատշաճ լրջությամբ չեն վերաբերվում իրենց ստորագրած «թղթերին», որոնց էլ հիմա հակառակը ոչինչ:

Այդ «թղթերի» մեջ ամենից ուշագրավը միջուկային մարտագլխիկների քանակը մինչեւ 2000-2500-ի իջեցնելու պայմանավորվածությունն է կողմերից յուրաքանչյուրի համար:

Սա այն հարցն է, որ քննարկվում էր դեռեւս Բրեժնեւի եւ Գորբաչովի ժամանակներից, հենց այն «զրոյական տարբերակը», որի շուրջ խորհրդային եւ ամերիկյան ղեկավարները ոչ մի կերպ չէին կարողանում համաձայնության հանգել: Ամերիկացիները, մատնանշելով ԽՍՀՄ տարածքի մեծությունը եւ իրենց բնակչության խտությունը, ընդգծում էին, թե հնարավոր միջուկային բախման դեպքում իրենց կորուստներն անհամեմատ մեծ կլինեն, եւ իբրեւ փոխհատուցում պահանջում էին հավասար չափեր սահմանել այսպես կոչված «ստրատեգիական սպառազինությունների» համար: Դրան առարկում էր այն ժամանակ Մոսկվան, ընդգծելով, թե իր սահմանների շատ երկար գիծը հավասար սպառազինությունների դեպքում դրանք դարձնում է առավել խոցելի:

Հելսինկյան հանդիպման ժամանակ կարծես թե «ճեղքում» արձանագրվեց այս փակուղուց, ինչպես դա բնորոշում էր Ելցինը:

Բայց ո՞ւր է երաշխիքը, թե այդ «ճեղքումը» կվերածվի միջազգային իրավունքի տեսակետից կատարման համար պարտադիր պայմանագրի:

Նույնը պիտի ասեմ նաեւ ՆԱՏՕ-Ռուսաստան հարաբերությունների առթիվ ոչ ոքի ոչինչ չպարտավորեցնող մի «խարտիա» ստորագրելու երկու նախագահների պայմանավորվածության մասին: Ելցինը ուզում էր այդ հարաբերությունների կատարման համար պարտադիր պայմանագրային տեսք տալ, Քլինթոնը չհամաձայնեց: Ելցինին ոչինչ չէր մնում անել, եթե ոչ այդ առայժմ ենթադրյալ «խարտիան» ստորագրելու համաձայնության տալը: Արեւմուտքը ցնծությամբ հայտարարեց, թե դա նշանակում է ՆԱՏՕ-ի ընդարձակման ծրագրերին Ելցինի փաստացի համաձայնություն:

Կեղծիք է: Ելցինն ընդգծեց, որ Ռուսաստանի բացասական վերաբերմունքը ՆԱՏՕ-ի ծավալման նկատմամբ երբեք չի փոխվի: Պետք է կամ կատարելապես անտեղյակ լինել ռուսական ոգուն, կամ թերագնահատել ռուսական ներուժն այն աստիճան, որպեսզի չհասկանալ այս «երբեք»-ի մեջ զրնգացող մեսաժի սառնությունը: BBC-ի մեկնաբանը զարմանում էր, երբ ընդգծում էր, թե Հելսինկիում «երկու նախագահները համաձայն էին, որ իրենք ոչ մի բանում համաձայն չեն»: Մինչդեռ ո՞ւր է աշխարհը, եթե նրանց միջեւ համաձայնություն կայանար:

ՌՈՒԲԻՆԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԱՐՁԱԳԱՆՔՆԵՐ

Ադրբեջանի եւ Ռուսաստանի քաղաքական գործիչները Ռոբերտ Քոչարյանի նշանակման մասին

«Ազատություն» ռադիոկայանի հայկական ծառայությունը ուրբաթ օրը հայտնեց, որ, Ադրբեջանի «Մուսավաթ» կուսակցության ղեկավար Իսա Ղամբարի խոսքերով, Ռոբերտ Քոչարյանին Հայաստանի վարչապետի պաշտոնին նշանակելու մանրամասնությունները հայտնի չեն, այդ պատճառով էլ որեւէ բան ասելը դեռեւս վաղ է: Ադրբեջանի «Ազգային անկախություն» կուսակցության ղեկավար, պատգամավոր Էթիբար Մամեդովն ասել է, թե ինքը համաձայն է Իսա Ղամբարի հետ եւ իր կարծիքը կհայտնի ավելի ուշ: Սակայն ինչպես Ադրբեջանի սոցիալ-ժողովրդավարական կուսակցության ներկայացուցիչ Զարդուշտ Ալիզադեն է ասում, դա ինքնամերկացման փաստ է: Այսինքն, շեշտում է նա, այս փաստով Հայաստանը ցույց է տալիս, որ Ղարաբաղը համարում է իր տարածքը եւ իր անբաժան մասնիկը: Եթե Հայաստանի վարչապետի պաշտոնում է նշանակվում Ադրբեջանի քաղաքացին, ապա նա ճանաչվում է Հայաստանի քաղաքացի եւ Լեռնային Ղարաբաղը՝ Հայաստանի տարածք: Այսպիսով Հայաստանն ապացուցում է, որ նվաճողական պետություն է: Սա, Ալիզադեի խոսքերով, հարցի իրավաբանական կողմն է: «Քաղաքական առումով, ասում է նա, Հայաստանի նախագահ Տեր-Պետրոսյանը նախագահական ընտրություններում հաղթանակել է կեղծարարությամբ, որով եւ վարկաբեկվել է: Տեր-Պետրոսյանը խայտառակ է եղել եւ Հայաստանում, եւ միջազգային ասպարեզում: Դա հարված էր նրա հեղինակությանը», ասում է Ալիզադեն: Ալիզադեն այնուհետեւ մեջբերում է Հայաստանի ընդդիմությանը, որը մեղադրում է Տեր-Պետրոսյանին Լեռնային Ղարաբաղի հարցով միջազգային ասպարեզում աստիճանաբար տանուլ տալու մեջ: «Տեր-Պետրոսյանը Լիսաբոնում էական ոչինչ չհասավ: Չհասավ այն բանին, որ միջազգային հանրույթը ճանաչի Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության անկախությունը»: «Հայաստանի համար չկա որեւէ արդյունք», ասում է Ադրբեջանի սոցիալ-ժողովրդավարական կուսակցության ներկայացուցիչը: Սակայն Քոչարյանին Հայաստանի վարչապետի պաշտոնին նշանակելու փաստով Հայաստանի նախագահը երկրի ընդդիմությանը ցանկանում է ցույց տալ, որ Լեռնային Ղարաբաղը միացնում է Հայաստանին՝ միեւնույն ժամանակ հակվելով Ադրբեջանին, թե որքան ուզում է թող խոսի, միեւնույն է, ինքը միացնում է Ղարաբաղը Հայաստանին: «Այդ քայլով, ասում է Ալիզադեն, Տեր-Պետրոսյանն արձանագրում է հաղթանակ՝ ընդդիմության նկատմամբ: Քոչարյանի նշանակումը ներքին գործոն է, ասում է նա, որպես հաղթական քայլ Տեր-Պետրոսյանի համար»: Ադրբեջանի ժողովրդավարական կուսակցության նախագահ Իլյաս Իսմայիլովի խոսքերով, մեկ անգամ եւս ապացուցվեց, որ ղարաբաղյան իրադարձությունները ղեկավարում է Հայաստանը: Նա նույնպես կարծում է, որ այս քայլով Հայաստանը «մերկացնում է իրեն միջազգային ասպարեզում եւ ցուցադրում նվաճողական իր մտադրությունները»: Իսմայիլովը կարծում է, որ Ադրբեջանը ներկայումս պետք է եզրահանգումներ անի: Ադրբեջանի ազատական կուսակցության փոխնախագահ Ջաֆեր Մամեդովն ասաց, թե Ռոբերտ Քոչարյանին Հայաստանի վարչապետ նշանակելու փաստը նախապես ծրագրված քայլ էր, սակայն դժվար է այժմ մեկնաբանություններով հանդես գալ, քանի որ ամեն անգամ, երբ Ադրբեջանի ընդդիմությունը հանդես է գալիս Ղարաբաղի հարցում որեւէ մեկնաբանությամբ՝ Ադրբեջանի իշխանությունները դրանք գնահատում են որպես սադրանք: Այդ մասին է վկայում նաեւ Լիսաբոնի գագաթաժողովից հետո ընկած ժամանակահատվածը: Մամեդովը համոզված է, որ Քոչարյանի նշանակումը բացասաբար կանդրադառնա Լեռնային Ղարաբաղի հիմնահարցը լուծելու քայլերի վրա, եւ որ էլ ավելի են բարդանում հարցի լուծման եղանակները:

Ռուսաստանի կոմկուսի ղեկավար Գենադի Զյուգանովը չի ցանկացել մեկնաբանել Ռոբերտ Քոչարյանին Հայաստանի վարչապետ նշանակելու որոշումն՝ ասելով, թե դա Հայաստանի ներքին հարցն է: «Երեկ ես Մոսկվա վերադարձա եւ ծանոթ չեմ այդ նշանակման ատսահին», ասել է Զյուգանովը: Պետդումայի ԱՊՀ-ի հարցերով կոմիտեի նախագահ Գեորգի Տիխոնովի ասելով, Հայաստանի վարչապետի պաշտոնին Լեռնային Ղարաբաղի առաջնորդին նշանակելու մասին լուրն իր զարմանքն է առաջացրել: Այդ զարմանքն անցել է, երբ ռուս գործիչը մտաբերել է, թե սա առաջին դեպքը չէ, երբ մեկ այլ երկրի քաղաքացի բարձր պաշտոն է զբաղեցնում Հայաստանի կառավարությունում: «Երբ նախկին արտգործնախարար Րաֆֆի Հովհաննիսյանը Միացյալ Նահանգների քաղաքացի էր, ապա թեեւ թե ԽՍՀՄ քաղաքացու անձնագիր ունեցող մեկն ավելի մեծ բարոյական իրավունք ունի ընդունելու Խորհրդային Միության նախկին հանրապետություններից մեկում աշխատելու հրավերը», ասել է Գեորգի Տիխոնովը: Ռուս պատգամավորը բնութագրել է Ռոբերտ Քոչարյանին իբրեւ բավականին գրագետ եւ հմուտ ղեկավարի:

«Ես հիացած եմ», այսպես է մեկնաբանել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի որոշումը Պետդումայի պատգամավոր Թեյմուր Գուլյանը: Ըստ նրա, Հայաստանի վարչապետի պաշտոնում ԼՂՀ-ի նախագահի նշանակումը ուժեղ քայլ էր, որը կողջունվի թե Հայաստանում, եւ թե նրա սահմաններից դուրս: Թեյմուր Գուլյանը համոզված է, որ նոր վարչապետին կհաջողվի նոր ոգի հաղորդել Հայաստանի քաղաքական մթնոլորտին, քանի որ այդ գործի հարցում եւ եւ Ղարաբաղում, եւ Հայաստանում: «Ռոբերտ Քոչարյանը տարիներ շարունակ կանգնած էր արցախյան [illegible] եզրին: Ի վերջո, շնորհիվ իր հեռատեսության, կազմակերպչական գործունեության եւ իր ոգու, նա կարողացավ համախմբել ժողովրդին եւ իբրեւ Լեռնային Ղարաբաղի օրինականորեն ընտրված նախագահ կարողացավ դիմակայել ոչ միայն Ադրբեջանի խարդավանքներին, այլեւ նավթով շահագրգռվածներին», ասաց Գուլյանը: Ինչպես եւ Գեորգի Տիխոնովը, Թեյմուր Գուլյանը նույնպես չի կարծում, որ Ռուսաստանի պաշտոնական կառույցները բացասաբար կարձագանքեն Հայաստանի ղեկավարի քայլին:

Պատրաստեց Գ.Լ.-Ս.

Մետաքսի ճանապարհով Ուլան Բատորից՝ Փարիզ

Ֆրանսիացի Ֆրանկ Էգրաստը ձիով հասել է Երեւան

37-ամյա ֆրանսիացի Ֆրանկ Էգրաստը վաղուց էր երազում ճանապարհորդել: Մետաքսի ճանապարհի երկրներով անցնելու գաղափարը երկար ժամանակ հանգիստ չէր տալիս: Եվ անցյալ տարվա հուլիսի 29-ից Փարիզ-Ուլան Բատոր չվերթով սկսեց ճանապարհորդությունը:

Մոնղոլիայում ձի գնեց եւ ճանապարհ ընկավ: Անցած ութ ամիսների ընթացքում եղավ Չինաստանում, Ղազախստանում, Կիրգիզիայում, Տաջիկստանում, Ուզբեկստանում, Թուրքմենստանում, Ադրբեջանում, Վրաստանում եւ հիմա նաեւ Հայաստանում:

Ֆրանկը Երեւանից կրկին վերադառնալու է Վրաստան եւ փորձելու է երկու ճանապարհներից որեւէ մեկով վերադառնալ Փարիզ կամ Թուրքիա-Հունաստան, Հարավսլավիա-Հունգարիա-Ավստրիա-Գերմանիա կամ նավով Ուկրաինա-Մոլդովա-Ռումինիա եւ հետո Եվրոպա: Մետաքսի ճանապարհից շեղվելու եւ ԱՊՀ երկրներին ծանոթանալու նրա գաղափարը

կությունը առաջացել է Միջին Ասիայում:

Ճանապարհորդության ընթացքում Ֆրանկը յոթ ձի է փոխել: Մի անգամ Ուզբեկստանում նույնիսկ ավազակների հարձակմանն է ենթարկվել: Գողացել են եւ ձիերը եւ 450 դոլարը, այլ իրեր: «Նպատակս մեկն է, քանի առողջ եմ, պետք է ճանապարհորդեմ», ասում է ֆրանսիացի հյուր ճանապարհորդը: Ոչ Գինեսի ռեկորդների գրքի մեջ է պատրաստվում ընկնել եւ ոչ էլ ուղեգրական նոթերի գիրք է գրելու: Առայժմ չգիտի, թե իր նշումները, տպավորությունները ինչպես կօգտագործի: Լավ տպավորություններ շատ ունի: Ամենավատ հիշողությունը Կիրգիզիայի հետ է կապված, ուր, նրա կարծիքով, գողությունը շատ էր տարածված: Հայաստանում եղել է Ալավերդու, Վանաձոր, Սպիտակ, այլ քաղաքներում ու գյուղերում եւ շատ է տպավորվել հայկական եկեղեցիներով: Մեր հարցին, թե որն է այն մի կետ Ուլան Բատորից Փարիզ տանո՞ղ է, թե ոչ, Ֆրանկը ժպտաց, ցույց տվեց մետաքսե բաղդադյան գոտին, իսկ հետո գրպանից հանեց մի քար, որը վերցրել էր Մոնղոլիայում եւ հետը տանում էր Ֆրանսիա:

Ա. Հ.

Մաքսային բրոքերները որակավորման վկայականներ ստացան

Մաքսային վարչության նախաձեռնությամբ, ընթացիկ տարվա հունվարից Արարատյան տարածաշրջանային մաքսատանը սկսվել էին «մաքսային բրոքերի» մասնագիտական ուսուցման դասընթացներ:

Ուսուցման նպատակն է կադրերի որակյալ պատրաստում, որը կնպաստի արտաքին տնտեսական հարաբերությունների արդյունավետության բարձրացմանը եւ գործարար կապերի զարգացմանը:

Մարտի 22-ին ՄՎ-ի դասընթացներին մասնակցած ձեռնարկությունները ստացան բրոքերի վկայական, իսկ բրոքերները՝ որակավորման համապատասխան վկայականներ մեկ տարի ժամկետով: Ինչպես նշեց ՄՎ պետ Լեւոն Խանոյանը, Հայաստանը, ելնելով մի շարք պետությունների փորձից, ԱՊՀ-ում առաջիններից է, որ հիմնադրել է «Մաքսային բրոքերի» եւ «Մաքսային պահեստների» ինստիտուտ: «Մաքսային բրոքերը» միջնորդ օղակ է, որը կանոնակարգում է հարաբերությունները ապրանքատերերի եւ մաքսային մարմինների միջեւ: Ստանալով բրոքերի վկայական նրանք իրավունք են ստանում ՀՀ մաքսային սահմանով ապրանքներ եւ այլ առարկաներ տեղափոխող կազմակերպությունների եւ անհատների անունից մաքսատներում իրականացնել մաքսային ձեւակերպումների առանձին գործողություններ՝ փաստաթղթերի ձեւակերպում, հայտարարագրում, լիազորագրի հիման վրա վճարումների կատարում, միջնորդային գործունեություն:

«Մաքսային բրոքերի» հիմնադրումը տանում է մաքսային արարողակարգի պարզեցման, մաքսային կանոնների խախտումների նվազեցման եւ ձեւակերպումների գործընթացի կատարելագործման: Դա կբացառի նաեւ ավելորդ գործողությունների անհրաժեշտությունը, կխնայեցնի աշխատանքները [illegible] ծրագրով, ինչպես նաեւ կնպաստի գործարար մարդկանց ժամանակի տնտեսմանը եւ ՀՀ-ում նոր մասնագիտության ու նոր աշխատատեղերի առաջացմանը:

[illegible]

digitised by A.R.A.R.@

Հայաստանի էկոնոմիկայի զարգացման բանկ - բաց բաժնետիրական ընկերության բաժնետոմսերի 3-րդ թողարկման

ԱԶԴԱԳԻՐ

Սովորական բաժնետոմսեր

Հիմնական տեղեկություններ Հայէկոնոմբանկ ԲԲԸ վերաբերյալ

1.1. Բանկի լրիվ անվանումն է «Հայաստանի էկոնոմիկայի զարգացման բանկ - բաց բաժնետիրական ընկերություն», կրճատ անվանումը՝ Հայէկոնոմբանկ (ԲԲԸ) (հետագայում Բանկ):

1.2. Բանկի իրավաբանական եւ փոստային հասցեն է Հայաստանի Հանրապետություն, 375002, ք. Երեւան, Վռամշապուհ Արքա 23Ա:

Թղթակցային հաշվի համարը ՀՀ Կենտրոնական բանկում 103002101634

1.3 Բանկի իրավաբանական կարգավիճակը բաց բաժնետիրական ընկերություն:

Բանկը (նախկին ԽՍՀՄ Բնակսոցբանկի հայկական հանրապետական բանկ) Հայաստանի Հանրապետության տնտեսական բանկերից առաջինն է վերակազմավորվել բաժնետիրական բանկի եւ գրանցվել ՀՀ Կենտրոնական բանկում 1991 թ. օգոստոսի 26-ին (գրանցում Թիվ 1): Վերագրանցվել է 1993 թ. դեկտեմբերի 28-ին (գրանցում Թիվ 1/35): Բանկը 1993 թ. դեկտեմբերի 28-ին ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից ստացել է Թիվ 1/35 բանկային գործառնությունների իրականացման Արտոնագիր, 1995 թ. ապրիլի 6-ին Թիվ 1 արտարժույթով գործառնություններ իրականացնելու Գլխավոր արտոնագիր, 1996 թ. հոկտեմբերի 31-ին բանկային գործունեության լիցենզիա Թիվ 1:

1.4. **Բանկի խորհրդի կազմը**

Պաշտոնը	Ա. Հ. Ա.	Բաժնեմասը, թողարկման մասին որոշումն ընդունելու պահին նրա կողմից տնօրինվող արժեթղթերի քանակն ըստ տեսակների	Վերջին հինգ տարվա ընթացքում զբաղեցրած պաշտոնները
Բանկի խորհրդի նախագահ	Բախտադարյան Լեւոն Վլադիմիրի	-	1992-1993 թթ. ՀՀ էկոնոմիկայի նախարարի տեղակալ, 1993 թ.-ից ՀՀ ֆինանսների նախարար
Բանկի խորհրդի նախագահի տեղակալ	Սնանյան Սանասար Միհրդատի		1986 թ.-ից ՀՀ Պետական ապահովագրական ձեռնարկության տնօրեն
Բանկի խորհրդի անդամներ	Գեւորգյան Գագիկ Գառնիկի	183	1988 թ.-ից «Հայք» կարի Ա/Մ գլխավոր տնօրեն
	Քաջարյան Արամ Լեւոնի	-	1981 թ.-ից Երեւանի «Սիլիկյան արտադրական կոմբինատի» տնօրեն
	Հովհաննիսյան Արտաշես Սամվելի	-	1990 թ.-ից «Մեսախ» Ա/Մ գլխավոր տնօրեն
	Հարությունյան Գագիկ Խաչիկի	-	1992 թ.-ից «Հայնաիրե դեն» Պ/Ը տնօրեն
	Հակոբյան Վլադիմիր Հուսիի	-	1993 թ.-ից Գյումրիի ծխախոտի տախ. կոմբինատի տնօրեն
	Վարդանյան Մարգուշ Սամվելի	160	1993 թ.-ից «Հայտեղազգործություն» Պ/Ը տնօրեն
	Եգանյան Ռաֆիկ Կիմի	-	1993 թ.-ից «Հայսպառնուաչ» Պ/Ը տնօրեն
	Հարությունյան Ալեքսանդր Մելիքի	-	1990 թ.-ից Երեւանի «Կապ» Ա/Մ գլխավոր հաշվապահ
	Բաղդասարյան Արոս Բաղդասարի	-	1991-1995 թթ. ՀՀ թեթեւ արդյունաբերության փոխնախարար, 1995 թ.-ից «Երեմ» ՓԲԸ տնօրեն

Խորհրդի անդամները, որոնք չունեն բանկի բաժնետոմսեր, հանդիսանում են իրավաբանական անձ բաժնետերերի ներկայացուցիչներ:

1.5. **Բանկի վարչության անդամների ցուցակը**

Պաշտոնը	Ա. Հ. Ա.	Բաժնեմասը, թողարկման մասին որոշում ընդունելու պահին՝ նրա կողմից տնօրինվող արժեթղթերի քանակն ըստ տեսակների	Վերջին հինգ տարվա ընթացքում զբաղեցրած պաշտոնները
Գործադիր տնօրեն	Սարգիսյան Արմեն Սերգեյի	-	1992-1993 թթ. ՀՀ վարչապետի խորհրդական, 1993-1994 թթ. «Իկար» Փ/Ը տնօրենի տեղակալ, 1994-1995 թթ. «Հրազդանմեքենաշին» Ա/Մ գլխավոր տնօրենի տեղակալ, 1995-1996 թթ. «Տեխնոմարկետ» Պ/Ը տնօրեն, 1996 թ. դեկտեմբերից բանկի վարչության նախագահ, 1995 թ.-ից ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավոր
Վարչության անդամներ	Աբայան Վարդան Գրենի		1992-1993 թթ. Կապանի հանքահարստացման կոմբինատի սոց.-տնտ. զարգացման բաժնի ավագ տնտեսագետ, 1993-1994 թթ. «Լուսան» Փ/Ը փոխտնօրեն, 1994-1995 թթ. «Կրեդիտ-Երեւան» բանկում բրոքեր, գլխավոր բրոքեր, 1995-1996 թթ. ՀՀ Ազգային ժողովի ֆինանսավարկային բյուջետային եւ տնտեսական հարցերի մշտական հանձնաժողովում խորհրդատու, 1996 թ. դեկտեմբերից բանկի վարչության նախագահի առաջին տեղակալ
	Շամյան Զավեն Արշակի		1992-1994 թթ. «Էլեկտրոբանկի» Երեւանի մասնաճյուղի տնօրեն, 1994-1996 թթ. Հայներարտբանկի «Արգո» մասնաճյուղի կառավարիչ, 1996 թ. մարտից բանկի վարչության նախագահի տեղակալ
	Համբարձումյան Սուրեն Արոսի	11	1988 թ.-ից բանկի տնտեսագիտական վարչության պետ, 1996 թ.-ից բանկի վարչության նախագահի տեղակալ տնտեսագիտական վարչության պետ
	Հովհաննիսյան Ժենյա Հայկի	11	Մինչեւ 1995 թ. «Արդշինբանկի» գլխավոր հաշվապահ, 1995 թ. ապրիլից «Արդշինբանկի» վարչության նախագահի տեղակալ, 1996 թ. փետրվարից բանկի գլխավոր հաշվապահ: Բաժնետոմսեր չունի

1.6. Բանկի վարչության նախագահի հետ կնքված է աշխատանքային պայմանագիր հինգ տարի ժամկետով (18.12.1996 թ.-18.12.2001թ.): Աշխատավարձի չափը սահմանված է ամսական 150.0 հազար դրամ: Աշխատանքի վարձատրության այլ ձեւեր չեն նախատեսված: Վարչության նախագահին սպասարկում է ծառայողական ավտոմեքենա:

1.7. Բանկի բաժնետոմսերի 3-րդ թողարկման որոշման ընդունման պահին բաժնետերերի ձայների ընդհանուր քանակի հինգ տոկոս եւ ավելի բաժնեմաս ունեցող բաժնետերերն են

Բաժնետերերի անվանումը	Ղեկավարի անուն, ազգանուն, հայրանուն	Փոստային ինդեքսը, հասցեն	Բաժնեմաս (տոկոս)
1. [illegible]	[illegible]	375005, ք. Երեւան, [illegible] փ. 7ա	9.8
2. ՀՀ պետական ապահովագրական ձեռնարկություն	Սնանյան Սանասար Միհրդատի	375000, ք. Երեւան, Աբովյան 6	6.8
3. ՀՀ ֆինանսների նախարարություն	Բախտադարյան Լեւոն Վլադիմիրի	375001, ք. Երեւան, Կառավարական տուն	5.9

1.8. **Բանկի կառավարման մարմինները**

Բանկի կառավարման մարմիններ են.

- բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը (հետագայում ժողով), որը հանդիսանում է բանկի կառավարման բարձրագույն մարմինը.
- բանկի խորհուրդը, որն ընտրվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովում,
- բանկի վարչությունը,
- բանկի գործադիր տնօրենը:

Ընդ որում բանկի ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է բանկի գործադիր տնօրենը բանկի վարչության հետ համատեղ:

1.9 **Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը**

- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովները կարող են լինել հերթական կամ արտահերթ (հերթական ժողովները գումարվում են տարին մեկ անգամ):
- Բանկի բաժնետերերի արտահերթ ժողովները գումարվում են Բանկի խորհրդի որոշմամբ՝ սեփական նախաձեռնությամբ, վերստուգիչ հանձնաժողովի, Բանկի աուդիտն անցկացնող անձի կամ պահանջը ներկայացնելու դրությամբ Բանկի առնվազն 10 տոկոս ձայնի իրավունք ունեցող բաժնետոմսերի սեփականատեր հանդիսացող բաժնետիրոջ (բաժնետերերի) պահանջով:
- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովն իրավասու է, եթե ժողովին ներկա են բանկի ձայնի իրավունք ունեցող տեղաբաշխված բաժնետոմսերի 50 տոկոսից ավելին տիրապետող բաժնետերերը:
- Բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի լիազորություններն են

ա) Բանկի կանոնադրության հաստատումը, դրա մեջ փոփոխությունների եւ լրացումների կատարումը, բանկի կանոնադրության հաստատումը նոր խմբագրությամբ.

բ) Բանկի վերակազմավորման մասին որոշումը ընդունելը.

գ) Բանկի լուծարումը, լուծարային հանձնաժողովի նշանակումը, միջանկյալ եւ ամփոփիչ լուծարային հաշվեկշռի հաստատումը.

դ) Բանկի խորհրդի քանակական կազմի հաստատումը, դրա անդամների ընտրությունը եւ նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը:

Նշված հարցերը քննարկվում են բացառապես բանկի բաժնետերերի տարեկան ժողովներում: Բանկի խորհրդի անդամների ընտրության հարցը բանկի արտահերթ ժողովներում կարող է քննարկվել, եթե բանկի բաժնետերերի արտահերթ ընդհանուր ժողովը որոշում է ընդունել բանկի խորհրդի կամ նրա առանձին անդամների լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցման մասին.

ե) Բանկի վերստուգիչ հանձնաժողովի անդամների ընտրությունը եւ նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը.

զ) Բանկի աուդիտն անցկացնող անձի հաստատումը.

է) Բանկի տարեկան հաշվետվությունների, հաշվապահական հաշվեկշիռների շահույթի եւ վնասի բաշխման հաստատումը, տարեկան շահաբաժինների չափի հաստատումը, բանկի մասնաճյուղերի եւ ներկայացուցչությունների աշխատանքի տարեկան արդյունքների հաստատումը.

ը) Բանկի բաժնետոմսերի կամ բաժնետոմսերի փոխարկվող բանկի այլ արժեթղթերի բանկի բաժնետերերի նախապատվության իրավունքը չկիրառելու մասին որոշման ընդունումը.

թ) ընդհանուր ժողովի վարման կարգը եւ հաշվիչ հանձնաժողովի ձեւավորումը.

ժա) Բանկի կողմից բաժնետերերին տեղեկությունների եւ նյութերի հաղորդման ձեւի որոշումը.

ժբ) օրենքով սահմանված դեպքերում գործարքների կնքումը.

ժգ) օրենքով սահմանված դեպքերում բանկի գույքի օտարման եւ ձեռք բերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը (ընկերության ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 50 տոկոսից ավելին).

ժդ) Բանկի կողմից տեղաբաշխված բաժնետոմսերի ձեռքբերումը եւ հետգնումը օրենքով նախատեսված դեպքերում.

ժե) Բանկի ղեկավար պաշտոնատար անձանց աշխատանքի վարձատրման պայմանների որոշումը:

- Որոշումներն ընդունվում են ժողովին մասնակցող բաժնետերերի ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Ընդ որում ա), գ) եւ ժգ) ենթակետերով սահմանված հարցերի շուրջ որոշումներն ընդունվում են բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից ժողովին մասնակցող ձայնի իրավունք ունեցող բաժնետոմսերի սեփականատերերի ձայների 3/4-ով:

1.9.1. **Բանկի խորհուրդը**

- Բանկի խորհուրդը բաժնետերերի ընդհանուր ժողովների միջեւ ընկած ժամանակահատվածում իրականացնում է ընդհանուր ժողովի լիազորությունները բացառությամբ ընդհանուր ժողովի բացառիկ իրավասությունների: Բանկի խորհրդի բացառիկ իրավասությանն են պատկանում հետեւյալ հարցերը
- Բանկի գործունեության հիմնական ուղղությունների որոշումը.
- Օրենքով սահմանված դեպքերում բանկի տարեկան եւ արտահերթ ընդհանուր ժողովների գումարումը.
- Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի օրակարգի հաստատումը.
- Բանկի ընդհանուր ժողովի նախապատրաստման եւ գումարման հետ կապված հարցերի լուծումը.
- Ընկերության գործադիր մարմնի (գործադիր տնօրենի, վարչության) ձեւավորումը, նրա լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը, գործադիր տնօրենի եւ վարչության անդամների վարձատրության եւ ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգը եւ պայմանները.
- օրենքով սահմանված կարգով պարտատոմսերի եւ այլ արժեթղթերի տեղաբաշխումը.
- օրենքով սահմանված կարգով գույքի շուկայական արժեքի որոշումը.
- դուստր բանկերի ստեղծման, դուստր բանկի եւ այլ անձանց կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցության չափի մասին որոշումների ընդունումը.
- մասնաճյուղերի եւ ներկայացուցչությունների ստեղծման մասին որոշումների ընդունումը.
- բաժնետոմսերի անվանական արժեքի ավելացման կամ լրացուցիչ բաժնետոմսերի տեղաբաշխման ճանապարհով բանկի կանոնադրական հիմնադրամի չափի մեծացումը.
- Բանկի գործադիր տնօրենի նշանակումը, վարչության ձեւավորումը, նրանց լիազորությունների վաղաժամկետ դադարեցումը.
- օրենքով նախատեսված դեպքերում բանկի տեղաբաշխված բաժնետոմսերի, պարտատոմսերի եւ այլ արժեթղթերի ձեռք բերումը.
- Բանկի վերստուգիչ հանձնաժողովի վարձատրության եւ ծախսերի փոխհատուցումների վճարման կարգի եւ պայմանների վերաբերյալ առաջարկությունների նախապատրաստումը, բանկի աուդիտ անցկացնող անձի վարձատրության չափի սահմանումը.
- Բանկի բաժնետոմսերի դիմաց վճարվող տարեկան շահաբաժինների չափի եւ վճարման կարգի վերաբերյալ բանկի ընդհանուր ժողովին առաջարկությունների նախապատրաստումը.
- Բանկի բաժնետոմսերի միջանկյալ (եռամսյակային կամ կիսամյակային) շահաբաժինների չափի եւ վճարման կարգի սահմանումը.
- Բանկի պահուստային հիմնադրամի օգտագործումը.
- այլ անձանց կանոնադրական հիմնադրամում մասնակցության մասին որոշման ընդունումը, եթե այդ մասնակցությունն իրենից խոշոր գործարք չի ներկայացնում.
- Բանկի գույքի օտարման եւ ձեռքբերման հետ կապված խոշոր գործարքների կնքումը (ընկերության ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-50 տոկոսի չափով).
- օրենսդրությամբ սահմանված այլ իրավասությունների իրականացումը:

Ընդհանուր ժողովի որոշմամբ, ժողովի իրավասությանը վերաբերող առանձին ֆունկցիաների կատարումը կարող է դրվել բանկի խորհրդի վրա:

Բանկի խորհրդի նիստերը հրավիրվում են նրա նախագահի

digitised by A.R.A.R.@

կողմից ոչ պակաս, քան երեք ամիսը մեկ անգամ եւ համարվում են կայացված խորհրդի անդամների 2/3-ի ներկայության դեպքում:

Բանկի խորհրդի արտահերթ նիստերն անցկացվում են խորհրդի 1/3-ից ոչ պակաս քանակությամբ անդամների կամ վերստուգիչ հանձնաժողովի առաջարկությամբ: Բանկի խորհրդի որոշումներն ընդունվում են ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Ձայների հավասարության դեպքում նախագահին օժտված է վճռական ձայնի իրավունքով:

Բանկի խորհրդի նախագահը՝
- կազմակերպում է բանկի խորհրդի աշխատանքները.
- գումարում է բանկի խորհրդի նիստերը եւ նախագահում է դրանք.
- կազմակերպում է նիստերի արձանագրության վարումը.
- նախագահում է բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովներում:

1. 9. 2. **Վարչության լիազորությունները**

Բանկի վարչության լիազորություններն են՝
- Բանկի ընթացիկ գործունեության կառավարման բոլոր հարցերի իրականացումը.
- գործառնական գրասենյակների (կետերի) ստեղծումը եւ նրանց կանոնակարգերի հաստատումը.
- Բանկի կառավարման մարմինների գործունեությունը կանոնակարգող ներքին փաստաթղթերի հաստատումը.
- Բանկի վարչա-կազմակերպչական կառուցվածքի հաստատումը.
- Բանկի ծախսերի ամենամյա նախահաշվի հաստատումը:

Բանկի վարչության անդամները նշանակվում են բանկի խորհրդի կողմից:

Բանկի Վարչության նախագահը կատարում է բանկի գործադիր տնօրենի պարտականությունները:

Վարչությունն իրավասու է լուծելու ներկայացվող հարցերը, եթե նիստին ներկա են 1/2-ից ոչ պակաս վարչության անդամներ: Որոշումներն ընդունվում են ձայների պարզ մեծամասնությամբ: Հավասար ձայների դեպքում գործադիր տնօրենի ձայնը համարվում է որոշիչ: Վարչության անդամները չեն կարող միաժամանակ լինել բանկի խորհրդի անդամներ:

Գործադիր տնօրենը
- տնօրինում է բանկի գույքը, այդ թվում ֆինանսական միջոցները, գործարքներ է կատարում բանկի անունից.
- ներկայացնում է բանկը ՀՀ-ում եւ արտասահմանում.
- տալիս է լիազորագրեր.
- գործում է առանց լիազորագրի.
- սահմանված կարգով կնքում է պայմանագրեր, այդ թվում աշխատանքային.
- խորհրդի հաստատմանն է ներկայացնում բանկի գործունեության կանոնակարգը, առանձնացված ստորաբաժանումների կանոնակարգերը.
- իր իրավասության սահմաններում արձակում է հրամաններ, իջեցնում է հրահանգներ, տալիս է կատարման համար պարտադիր ցուցումներ եւ վերահսկում դրանց կատարումը.
- օրենսդրությամբ սահմանված կարգով աշխատանքի է ընդունում եւ ազատում բանկի աշխատակիցներին.
- բանկի աշխատակիցների նկատմամբ կիրառում է խրախուսման եւ կարգապահական պատասխանատվության միջոցներ.
- բանկի ակտիվների հաշվեկշռային արժեքի 25-50 տոկոս կազմող գործարքները կնքվում են խորհրդի, 50 տոկոսից ավելի դեպքում ընդհանուր ժողովի նախնական համաձայնությամբ:

1. 10. **Բանկի բաժնետերերի իրավունքներն ու պարտականությունները**

Բանկի բաժնետերերը իրավունք ունեն՝

ա) մասնակցել բանկի կառավարմանը.

բ) ստանալ բանկի գործունեության ընթացքում ձեւավորված շահույթից շահաբաժին (դիվիդենտ).

գ) տեղեկություններ ստանալ բանկի գործունեության վերաբերյալ, այդ թվում, ծանոթանալ հաշվապահական հաշվառման, հաշվետվությունների, բանկի գործունեության այլ փաստաթղթերի հետ, որոնք բանկային գաղտնիք չեն պարունակում.

դ) բանկի լուծարման դեպքում ստանալ ընկերության գույքի իրենց բաժնեմասին համապատասխանող մասը.

ե) բանկի բաժնետերերի ժողովներում քվեարկելու «մեկ բաժնետոմս մեկ ձայն» սկզբունքով.

զ) օրենքով սահմանված կարգով լիազորել երրորդ անձանց բանկի ընդհանուր ժողովում ներկայացնելու իրենց շահերը.

է) դիմել դատարան իրենց իրավունքների պաշտպանության համար:

Բանկի բաժնետերերը պարտավոր են՝

ա) ժամանակին եւ լրիվ չափով կատարել վճարումներ ձեռք բերված բաժնետոմսերի դիմաց.

բ) ենթարկվել բանկի ղեկավար մարմինների որոշումներին.

գ) չհրապարակել ընկերության առեւտրային գաղտնիք հանդիսացող, ինչպես նաեւ հրապարակման ոչ ենթակա տեղեկություններ.

դ) բանկի կանոնադրական հիմնադրամում 10-ից ավելի տոկոս մասնակցություն ունենալու դեպքում 6 ամսվա ընթացքում պետք է դիմեն ՀՀ Կենտրոնական բանկ եւ ստանան ՀՀ Կենտրոնական բանկի համաձայնությունը, իսկ 50 տոկոս եւ ավելիի դեպքում ՀՀ Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնությունը:

1. 11. **Բանկի հիմնադիրների իրավունքները եւ պարտականությունները**

Բանկի հիմնադիրները բաժնետերերի համեմատ լրացուցիչ իրավունքներ եւ պարտականություններ չունեն:

1. 12. ՀՀ տարածքում եւ նրանից դուրս ձեռնարկությունների եւ կազմակերպությունների սեփական միջոցների մեջ բանկի բաժնեմասը 5 տոկոսից գերազանցում է «Ակունք» բանկում եւ կազմում է 10.6 տոկոս, կամ 5900 հազար դրամ: «Ակունք» բանկի լրիվ անվանումն է «Ակունք» առեւտրա-բաժնետիրական բանկ:

Հասցեն 375070, ք. Երեւան, Երվանդ Քոչարի փ. 13:

1. 13. Բանկը ներկայումս դուստր ձեռնարկություններ եւ իրավաբանական անձի կարգավիճակ ունեցող մասնաճյուղեր չունի:

Բանկի մասնաճյուղերը

Մասնաճյուղերի անվանումը	հասցեն	հիմնադրման տարեթիվը	կառավարիչի Ա. Ա. Հ.
1. Աբովյանի	378510, ք. Աբովյան Ինտերնացիոնալի փ. 1	1988	Եսայան Մելիք Ռոբերտի
2. Արաբկիրի	375014, ք. Երեւան, Կոմիտաս փ. 57	1988	Խալաթյան Սամվել Եղիազարի
3. Արարատի	378216, Վեդի ավան Պուշկինի փ. 5/1	1995	Սարգսյան Աշոտ Պարգեւի
4. Արմավիրի	377760, ք. Արմավիր, Ստալինգրադյան փ. 8	1988	Սաղաթյան Սերգեյ Սուրենի
5. Արտաշատի	378240, ք. Արտաշատ Սպարբեկյան փ. 135	1988	Հովհաննիսյան Անահիտ Նորիկի
6. «Հայէկոնոմ բանկի» ԼՂՀ-ի	374430, ք. Ստեփանակերտ, Ազատամարտիկների փ. 21	1995	Ամրեսյան Վլադիմիր Աղասու
7. Աշտարակի	378410, ք. Աշտարակ Պռոշյան փ. 47	1994	Սաղաթյան Ռոբերտ Հայրապետի
8. Գյումրի	377504, ք. Գյումրի Աբովյան փ. 244	1988	Համբարձումյան Արթուր Կառլենի
9. Էջմիածնի	378210, ք. Էջմիածին Բաղրամյան փ. 2	1988	Բաղդասարյան Հրանտ Վարուժանի
10. Էրեբունու	375041, ք. Երեւան Արցախի փ. 24	1988	Ցնդոյան Վալենտինա Ղուկասի
11. Թումանյանի	377130, ք. Ալավերդի Սարքի փ. 2	1988	Երիցյան Վարուժան Վլադիմիրի
12. Խորհրդային	375056, ք. Երեւան, Նորքի 1-ին զանգ. 60	1988	Հարությունյան Լեւոն Սեւանի
13. Հրազդանի	378550, ք. Հրազդան Վարչական կենտրոն	1988	Ղազարյան Գայանե Նուբարի
14. Մաշտոցի	375073, ք. Երեւան Մարգարյան փ. 6/1	1995	Մուրադյան Վելիխան Աղվանի
15. Մարտունու	378710, Մարտունի Գ. Նժդեհի փ. 2	1995	Բարսեղյան Տիգրան Խաչատուրի
16. «Մետաքս»	375065, ք. Երեւան Սեբաստիայի 37	1994	Քոչարյան Ֆելիքս Մարգոյի
17. Մյասնիկյանի	375025, ք. Երեւան, Իսահակյան փ. 12	1988	Մելիք-Ավետիսյան Սամսոն Մկրտչի
18. Նաիրիի	378414, Եղվարդ ավան, Երեւանյան 10ա	1994	Հովհաննիսյան Արմեն Մնացականի
19. Շահումյանի	375078, ք. Երեւան Սազմանյան փ. կառույց 1600	1988	Գրիգորյան Ալեքսանդր Աղասու
20. Շենգավիթի	375026, ք. Երեւան, Գ. Նժդեհի փ. 28	1988	Իսրայելյան Արմեն Ռուբենի
21. Չարենցավանի	378562, ք. Չարենցավան, Իսահակյան փ. 4	1988	Սարգսյան Բյուզանդ Գուրգենի
22. Սեւանի	387610, ք. Սեւան, Սեւանեցու փ. 22	1988	Հարությունյան Համբիկ Սաշիբեկի
23. Սիսիանի	378010, ք. Սիսիան, Շիրվանզադեի փ. 5	1995	Ոսկանյան Մարտին Համբարձումի
24. Սպանդարյանի	375001, ք. Երեւան, Աբովյան փ. 22	1988	Պետրոսյան Ռաֆիկ Ռուբենի
25. Սպիտակի	377410, ք. Սպիտակ Շահումյան փ. 10	1993	Հաջյան Վրեժ Վարազդատի
26. Վանաձորի	377200, ք. Վանաձոր Գ. Լուսավորչի փ. 38	1988	Ալեքսանյան Ալբերտ Սարգսի
27. Երեւանի Քաղ. վարչության	375002, ք. Երեւան, Վռամշապուհ Արքա 23/1	1988	Խաչատրյան Աշոտ Վոլոդյայի

1.14. 1993 թ.-ից Բանկը հանդիսանում է Երեւանի ֆոնդային բորսայի 95 բաժնետոմսերի (մեկ բաժնետոմսը մեկ ձայնի իրավունքով) սեփականատեր

969.7 հազ. դրամ ընդհանուր գումարով, ինչը կազմում է բորսայի կանոնադրական հիմնադրամի 1.5 %-ը: Հասցեն Երեւան, Սարյան 22:

Բանկը, որպես Երեւանի ֆոնդային բորսայի բաժնետեր իրավունք ունի՝
- ունենալ 3 բրոքերային տեղ.
- ընտրել եւ ընտրվել բորսայի ղեկավար մարմիններում.
- ստանալ տեղեկություններ ընկերության գործունեության վերաբերյալ՝ չխախտելով բորսայական գործառնությունների գաղտնիության սկզբունքները.
- ծանոթանալ հաշվապահական փաստաթղթերին եւ հաշվետվական այլ նյութերին, անհրաժեշտության դեպքում պահանջելով դրանց ստուգումը.
- ստանալ բաժնետերերի միջեւ բաշխման ենթակա շահույթից իրեն հասանելիք շահաբաժինը.
- դիմել դատական կամ պետական արբիտրաժ ժողովի որոշումները գանգատարկելու հայցով, եթե դրանք կայացվել են օրենքի խախտմամբ.
- անձամբ կամ ներկայացուցիչների միջոցով մասնակցել ժողովի աշխատանքներին.
- ընկերության լուծարման դեպքում ստանալ իր բաժնեմասին համապատասխանող միջոցները, եթե իրավահաջորդ չկա:

Պարտականությունները
- կատարել ընկերության նկատմամբ փաստաթղթերով նախատեսված բոլոր պարտականությունները.
- խստորեն պահպանել ընկերության գործունեությանը վերաբերող տեղեկությունների գաղտնիությունը:

1995 թ. փետրվարի 17-ից Բանկը Գյումրիի ֆոնդային բորսայի հիմնադիր անդամ է, ունի 24 բաժնետոմս 1200 հազար դրամ ընդհանուր գումարով (մեկ բաժնետոմսը մեկ ձայնի իրավունքով), ինչը կազմում է բորսայի կանոնադրական հիմնադրամի 6 %-ը: Բանկն ունի 2 բրոքերային տեղ: Գյումրիի ֆոնդային բորսայի հասցեն է ք. Գյումրի, Աբովյան 244:

1995 թ. օգոստոսի 9-ից Բանկը հանդիսանում է Հայաստանի բանկերի ասոցիացիայի հիմնադիր անդամ: Ասոցիացիայի հասցեն է 375002, ք. Երեւան, Վռամշապուհ Արքա 23/1:

1.15 **Բանկի գործունեության հիմնական տեսակները**

Համաձայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից 28.12.1993 թ. հինգ տարով տրված Բանկային գործունեություն իրականացնելու 1/35 Արտոնագրի, 06.04.1995 թ. տրված արտարժույթով բանկային գործառնությունների Թիվ 1 Գլխավոր արտոնագրի, 31.10.1996 թ. տրված Բանկային գործունեության Թիվ 1 լիցենզիայի եւ գործող օրենսդրության, Բանկի գործունեության հիմնական տեսակներն են՝
- ընդունել ցպահանջ, ժամկետային, խնայողական եւ նման այլ ավանդներ, տոկոսներով կամ առանց տոկոսի.
- տրամադրել առեւտրային եւ սպառողական վարկեր, այդ թվում տալ բանկային փոխառություններ, հիփոթեքային վարկեր, իրականացնել պարտքի կամ առեւտրային գործարքների ֆինանսավորում (ֆակտորինգ).
- տրամադրել բանկային երաշխիքներ, ակրեդիտիվներ (վարկային նամակներ).
- բացել եւ վարել հաշիվներ, այդ թվում այլ բանկերի թղթակցային հաշիվներ.
- մատուցել վճարահաշվարկային ծառայություններ եւ (կամ) այլ կերպ սպասարկել հաճախորդների հաշիվները.
- թողարկել, գնել (զեղչել), վաճառել եւ սպասարկել արժեթղթեր, վճարային փաստաթղթեր, ճանապարհային չեկեր, քարտեր եւ այլ գործիքներ, կատարել նման այլ գործառնություններ.
- իրականացնել ինվեստիցիոն (ներդրումային) եւ բաժանորդագրական գործունեություն.
- մատուցել ֆինանսական գործակալի (ներկայացուցչի) ծառայություններ, կառավարել այլ անձանց արժեթղթերն եւ ներդրումները (հավատարմագրային լիազորագրային կառավարում).
- գնել, վաճառել եւ կառավարել բանկարժեք մետաղների բանկային (ստանդարտացված) ձուլակտորներ եւ մետաղադրամ.
- գնել եւ վաճառել (փոխանակել) արտարժույթ, այդ թվում կնքել դրամի եւ արտարժույթի ֆյուչերսներ, օպցիոններ եւ նման այլ գործարքներ.
- իրականացնել ֆինանսական վարձակալություն (լիզինգ).
- ի պահ ընդունել բանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր, արժեթղթեր եւ այլ արժեքներ.
- մատուցել ֆինանսական եւ ինվեստիցիոն խորհրդատվություն.
- ստեղծել եւ սպասարկել հաճախորդների վարկարժանության տեղեկատվական համակարգ, իրականացնել պարտքերի հետ ստացման գործունեություն:

Բանկը կարող է գնել, վաճառել բանկարժեք մետաղներ, քարեր, ոսկերչական իրեր եւ այլ արժեքներ:

Բանկը նշված գործառնությունները կատարում է ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով:

Բանկն իրավունք ունի իր անունից կնքել պայմանագրեր, ձեռք բերել գույքային եւ անձնական ոչ գույքային իրավունքներ, կրել պարտավորություններ, լինել հայցվոր եւ պատասխանող արբիտրաժում, դատարանում եւ միջնորդ դատարանում:

Առանց Կենտրոնական բանկի նախնական համաձայնության բանկին արգելվում է այնպիսի գործարքներ կամ գործառնություններ իրականացնելը, որոնց արդյունքում բանկի մասնակցությունը՝

ա/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում նշանակալից մասնակցություն է (բացառությամբ բանկերի կապիտալում մասնակցությունից).

բ/ մեկ այլ անձի կանոնադրական հիմնադրամում գերազանցում է բանկի ընդհանուր կապիտալի 15 %-ը (բացառությամբ բանկերի կապիտալում մասնակցությունից).

գ/ բոլոր անձանց կանոնադրական հիմնադրամներում գերազանցում է բանկի ընդհանուր կապիտալի 35 %-ը:

Բանկը Հայաստանի Հանրապետությունում եւ արտասահմանում կարող է հիմնել իրավաբանական անձի կարգավիճակ չունեցող մասնաճյուղեր եւ ներկայացուցչություններ, որոնք Հայաստանի Հանրապետության տարածքում հիմնելու դեպքում գրանցվում են Հայաստանի Հանրապետության, իսկ արտասահմանում՝ տվյալ երկրի օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

digitised by A.R.A.R.@

Բանկը հուսատում է իր մասնաճյուղերի, գործառնական գրասենյակների (կետերի) եւ ներկայացուցչությունների կանոնակարգերը, տալով դրանց լիազորություններ բանկի կանոնադրության սահմաններում:

Բանկի մասնաճյուղերի, գործառնական գրասենյակների (կետերի) եւ ներկայացուցչությունների ստեղծումը, գրանցումը եւ լուծարումը իրականացվում է օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Բանկի մասնաճյուղը գործում է գլխամասային բանկի կողմից տրված լիազորությունների սահմաններում եւ նրա անունից բանկային գործունեություն եւ / կամ / ՀՀ օրենսդրությամբ նախատեսված ֆինանսական գործառնություններ է իրականացնում (ինչպես ՀՀ դրամով, այնպես էլ արտարժույթով), որոնք ամրագրվում են մասնաճյուղի կանոնակարգում:

Բանկն իրավունք ունի թղթակցային հաշիվներ բացել այլ բանկերում:

Բանկն ինքն է որոշում ներգրավվող ավանդների, տրամադրվող վարկերի, սեփական արժեթղթերի տոկոսադրույքները եւ միջնորդավճարների չափը:

Բանկը երաշխավորում է իր հաճախորդների եւ թղթակցող բանկերի ավանդների, հաշիվների եւ գործառնությունների գաղտնիությունը եւ ամբողջականության պահպանումը:

Բանկում գտնվող հաճախորդների դրամական միջոցների (ներառյալ քաղաքացիների ավանդները) եւ այլ գույքի վրա կարող է կալանք դրվել եւ բռնագանձում տարածվել միայն Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Բանկն իր պարտավորությունների համար պատասխանատվություն է կրում սեփականության իրավունքով իրեն պատկանող գույքով (միջոցներով), եթե այլ բան նախատեսված չէ Հայաստանի Հանրապետության գործող օրենսդրությամբ:

Բանկն օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերում կարող է իրականացնել Պետական բյուջեի դրամարկղային սպասարկման գործառնությունները:

Բանկը պատասխանատվություն չի կրում իր բաժնետերերի պարտավորությունների համար: Բանկի բաժնետերերը բանկի պարտավորությունների համար պատասխանատվություն են կրում կանոնադրական հիմնադրամում իրենց կողմից կատարված ներդրման չափով, բայց ոչ պակաս բաժնետոմսերի անվանական արժեքից:

1.16. Բանկի հիմնական միջոցների ցուցակն ըստ տեսակների, դրանց հաշվեկշռային արժեքը

(հազ դրամ)

Ցուցանիշի անվանումը	Հաշվեկշռային արժեքը առ 01.01.97թ.	Մաշվածքը 01.01.97թ.	Մնացորդային արժեքը առ 01.01.97թ.
Հիմնական միջոցներ	-	-	-
Շենքեր	662527	6409	656118
Մեքենաներ եւ սարքավորումներ	74670	8836	65834
Տրանսպորտային միջոցներ	44953	8973	35980
Գործիքներ, արտ.ու տնտ.գույք	24096	3383	20713
Ընդամենը	806246	27601	778645

1.17. Հիմնական միջոցների տարիքային կազմն ըստ օգտագործման նորմատիվային ժամկետի

(հազ.դրամ)

հ.հ Հիմնական միջոցներն ըստ օգտագործման ժամանակամիջոցի	Սկզբնական հաշվեկշռային արժեքը	Մնացորդային արժեքը առ 01.01.1997թ.
1. Օգտագործման նորմատիվային ժամկետը անցած 1992 թ.-ից	-	-
2. Հինգ տարուց ավելի մինչեւ նորմատիվային ժամկետը լրանալը 1993 թ.-ից	118000	101800
3. Մինչեւ 5 տարի	25719	20727

1.18. Բանկի աշխատողների թվաքանակը առ 01.01.97թ. կազմում է 1025 մարդ:

1.19. Վերջին 3 տարիների ընթացքում Բանկի նկատմամբ դատարանի եւ դեսական արբիտրաժի կողմից պատժամիջոցներ չեն կիրառվել:

Պատժամիջոցներ կիրառվել են միայն ՀՀ Կենտրոնական բանկի եւ ՀՀ Հարկային տեսչության կողմից, սահմանված տնտեսական նորմատիվների եւ այլ խախտումների համար

(հազ.դրամ)

Սահմանվել են տույժեր եւ տուգանքներ	1994թ.		1995թ.		1996թ.	
	քանակ	գումար	քանակ	գումար	քանակ	գումար
ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից	6	13112	5	6802	20	17019
ՀՀ Հարկային տեսչության կողմից	4	12703	1	3807		

Բոլոր տուգանքները ժամանակին փոխանցվել են Պետական բյուջե:

Բաժնետոմսերի թողարկման մասին որոշում կայացնելու պահին Բանկը տույժերի եւ տուգանքների գծով պարտքեր չունի:

1996թ. ընթացքում բանկը ՀՀ Կենտրոնական բանկի կողմից նախազգուշացվել է 18 անգամ:

1.20. Բանկի գործունեությունը բնութագրող տնտեսագիտական նորմատիվները առ 01.01.97թ.

Ցուցանիշների անվանումը	Տնտեսական նորմատիվի փաստացի մեծությունը	Տնտեսական նորմատիվի պլանային մեծությունը
Բանկի ընդհանուր կապիտալի եւ ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների հարաբերակցությունը (Ն1/1)	9%	4%
Բանկի հիմնական կապիտալի եւ ռիսկով կշռված ակտիվների գումարների հարաբերակցությունը (Ն1/2)	4%	2%
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների եւ ընդհանուր ակտիվների գումարների հարաբերակցությունը (Ն2/1)	33%	25%
Բանկի բարձր իրացվելի ակտիվների եւ ցպահանջ պարտավորությունների միջեւ հարաբերակցությունը (Ն2/2)	-	-
Մեկ փոխառուի գծով ռիսկի առավելագույն չափը (Ն3)	54%	35%
Բանկի հետ կապված բոլոր անձանց գծով ռիսկի առավելագույն չափը (Ն4/1)	-	100%
Բանկի հետ կապված մեկ անձի գծով ռիսկի առավելագույն չափը (Ն4/2)	-	10%
Կանոնադրական հիմնադրամի		Նվազագույն մեծությունը (մլն դրամ)
	223.4	50
ՀՀ Կենտրոնական բանկում պարտադիր պահուստավորման ենթակա գումարը		Ներգրավված միջոցների
	24.2%	12.8%

2. Տեղեկություններ բանկի ֆինանսական դրության մասին

2.1. Բանկի հաշվեկշիռը

/ հազ դրամ/

Ա Կ Տ Ի Վ

N	Հոդված	01.01.94	01.01.95	01.01.96	01.01.97
1	դրամական միջոցներ	77500	320940	139782	479490
	ա/ դրամով	58414	165996	79378	342209
	բ/ արտարժույթով	19086	154944	60404	137281
2	Հաշիվներ թղթակից բանկերում	124460	2049955	208696	2006115
	ա/ դրամով կենտրոնական բանկում	115249	1845264	63550	1832273
	դրամով այլ բանկերում	-	-	-	5
	բ/ արտարժույթով հանրապետությունում	-	110747	-	11961
	գ/ արտարժույթով հանրապետությունից դուրս	9211	93944	145146	161876
3	Միջոցներ պարտադիր պահուստավորման ֆոնդում	16617	143982	4547	24841
	ա/ դրամով	16617	114366	1187	-
	բ/ արտարժույթով	-	29616	3360	24841
4	Արժեթղթեր, փայամասնակցություն	17662	35016	107299	122511
5	Հաճախորդներին տրված վարկեր	98402	2543165	3258028	2249674
	այդ թվում արտարժույթով		468985	278213	524252
6	Այլ բանկերին տրված վարկեր	1267	30523	47690	2690
	այդ թվում արտարժույթով	-	27574	-	-
7	Լիզինգ	-	-	-	52963
8	Ֆակտորինգ	-	-	1084	11993
9	Հաշվարկներ բանկի մասնաճյուղերի միջեւ	2738352	43294613	2533086	-
10	Հիմնական ֆոնդեր	4623	228873	660356	831757
11	Շահույթի հաշվին օտարված միջոցներ(նախորդ տարի)	11248	723571	672249	-
12	Դեբիտորներ	1858	68289	225101	56946
13	Այլ ակտիվներ (մնացած ակտիվներ)	189153	2053782	2140964	167618
	այդ թվում բանկարժեք մետաղներ	-	-	-	-
14	Վնաս	-	-	-	295348
	ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	3281142	51492709	9998882	6301946

հազ դրամ

Պ Ա Ս Ի Վ

Հոդված	01.01.94թ.	01.01.95թ.	01.01.96թ.	01.01.97թ.
Կանոնադրական կապիտալ	5512	66035	176145	223403
Պահուստային ֆոնդ	617	37291	55712	52688
Այլ ֆոնդեր	3670	150426	336089	163934
Հաճախորդների հաշիվների միջոցներ	118084	855416	1769650	1843874
այդ թվում արտարժույթով	22117	145484	154718	144812
Թղթակից բանկերի հաշիվներ	23860	2148579		2975
Կազմակերպությունների, ձեռնարկությունների դեպոզիտներ այդ թվում արտարժույթով	85	102	6432	180026
Բանկերի եւ այլ վարկային հիմնարկների դեպոզիտներ	-	-	-	-
Քաղաքացիների ավանդներ	6	211752	236803	643532
այդ թվում արտարժույթով		210581	233785	619527
Հաշվարկներ բանկի մասնաճյուղերի միջեւ	2920920	44325423	3134184	2414287
Այլ բանկերից ստացված վարկեր	-	583782	250000	-
Այլ պասիվներ/մնացած պասիվներ/	194543	2110582	3197567	156912
Հիմնական միջոցների վերագնահատում	-	-	-	152221
Շահույթ	13545	854394	672249	-
Վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդ	-	-	-	396105
Կրեդիտորներ եւ այլ պարտավորություններ	300	148927	164051	71989
ՀԱՇՎԵԿՇԻՌ	3281142	51492709	9998882	6301946

2.2. Եկամուտներ եւ ծախսեր

Եկամուտներ

/հազ դրամ/

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01.01.94	01.01.95	01.01.96	01.01.97
Դրամական վարկերից եւ դեպոզիտներից ստացված տոկոսներ	25077	1300800	1684828	621952
Արտարժութային վարկերից եւ դեպոզիտներից ստացված տոկոսներ	-	-	178572	192220
Ստացված կոմիսիոն գումարներ	-	-	174740	177819
Ծախսերի փոխհատուցումը հաճախորդների կողմից	-	-	7726	3135
Լիզինգից, ֆակտորինգից, տրաստային գործառնություններից ստացված եկամուտներ	-	-	-	4453
Արտարժութային գործառնություններից ստացված եկամուտներ	-	-	-	319799
Արժեթղթերով գործառնություններից ստացված եկամուտներ	1834	249400	152077	12152
Մատուցված ծառայությունների դիմաց ստացված գումարներ	693	41200	-	20955
Նախկինում պահուստաֆոնդի հաշվին դուրս գրված վարկի վերադարձում	-	-	-	193938
Անցած տարիների գործառնություններից ստացված տոկոսներ եւ կոմիսիոն վճարներ	-	-	4244	-
Այլ եկամուտներ	-	20100	125488	495786
այդ թվում ա) Ռեսուրսավճար	-	-	-	493061
բ) վճարովի ծառայություններ	-	-	-	2725
Ընդամենը եկամուտներ	27604	1611500	2327675	2042209

ԾԱԽՍԵՐ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01.01.94	01.01.95	01.01.96	01.01.97
Ներգրավված միջոցների դիմաց դրամով վճարված տոկոսներ	5961	337400	374286	153447
Ներգրավված միջոցների դիմաց արտարժույթով վճարված տոկոսներ	-	-	276680	187683
Վճարված կոմիսիոն գումարներ	581	-	11963	16726
Հաճախորդների համար ծախսեր	-	8900	875	4933
Լիզինգի, ֆակտորինգի, տրաստային գործառնությունների գծով ծախսեր	-	-	0	0
Արտարժութային գործառնությունների գծով ծախսեր	-	-	-	239200
Արժեթղթերով գործառնությունների գծով ծախսեր	-	-	38101	18053
Ամորտիզացիոն հատկացումներ եւ մաշված	48	1100	8321	19573

digitised by A.R.A.R.@

Մասհանումներ վարկերի հնարավոր կորուստների պահուստաֆոնդին	-	-	-	664532
Անցած տարիների գործառնությունների գծով վճարված տույժեր և կոմիսիոն վճարներ	-	-	2923	3992
Այլ ծախսեր, այդ թվում	170	199900	184306	555676
ա) Ռեստրուկտուրիզացիա	-	-	-	484364
բ) գործառնական ծախսեր	170	199900	184306	71312
ԸՆԴԱՄԵՆԸ 970	6760	547300	897455	1863815
Աշխատավարձի ֆոնդ	2659	150348	391803	238732
Գործուղման ծախսեր	51	2688	4473	4668
Այլ ծախսեր	3235	95892	344526	234201
այդ թվում				
ա) հատկացում սոց. ապ. ֆոնդ.	913	55966	153702	88947
բ) վարձակալական վճարներ	-	-	-	39084
գ) վարչատնտեսական ծախսեր	2322	39926	190824	106172
ԸՆԴԱՄԵՆԸ 971	5945	248928	740802	477601
Ընդամենը ծախսեր	12705	796228	1638257	2341416

Բանկի գործունեության ֆինանսական արդյունքներին վերագրվող եկամուտներ և ծախսեր

Եկամուտներ — հազ. դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01.01.94	01.01.95	01.01.96	01.01.97
Արժեթղթերի և փայամասնակցության գծով եկամուտներ	6	700	2456	25171
Արտարժութային գործառնությունների գծով դրական	17047	140600	306072	-
Ստացված տույժեր, տուգանքներ, փոխհատուցումներ	25	200	56346	1592
Նախորդ տարիների շահույթ	-	-	-	-
Նախկինում վնասներով դուրս գրված վարկի վերադարձում	-	-	-	-
Գույքի իրացումից ստացված եկամուտներ	-	-	46	437
Այլ եկամուտներ	4	-	2515	5949
Ընդամենը	17082	141500	367435	33149

Ծախսեր — հազ. դրամ

ԱՆՎԱՆՈՒՄԸ	01.01.94	01.01.95	01.01.96	01.01.97
Վճարված տույժեր, տուգանքներ	-	-	56346	4176
Գանձման համար ոչենթակա դեբիտորական պարտքերի դուրսգրումից	-	-	-	-
Արտարժութային գործառնությունների գծով բացասական	18435	102400	326319	11495
Այլ ծախսեր	-	-	1939	13619
ԸՆԴԱՄԵՆԸ	18435	102400	384604	29290

Հաշվեկշռային շահույթ, վնաս - 295348
Հարկվող շահույթ 0

2.3 Շահույթի բաշխման հաշվետվությունը

Բանկի շահույթը հիմնականում ձևավորվում է տրամադրված վարկերի տոկոսավճարներից, սպասարկման գործարքներից ստացված եկամուտներից, մատուցված ծառայություններից, դրամարկղային սպասարկումներից:

ՇԱՀՈՒՅԹԻ ԲԱՇԽՈՒՄԸ — հազ. դրամ

Ցուցանիշների անվանումը	01.01.94	01.01.95	01.01.96	01.01.97
Շահույթից մասհանումներ	13546	854394	672249	-
- վճարումներ բյուջեին	6752	437394	438909	-
- պահուստային ֆոնդ	617	47766	48799	-
- կուտակման ֆոնդ	4015	238411	184541	-
- սպառման ֆոնդ	-	-	-	-
- բաժնետերերի շահաբաժիններ	2162	130823	-	-
- այլ բաշխումներ	-	-	-	-
- չբաշխված շահույթ	-	-	-	-
Ընդամենը	13546	854394	672249	

2.4. Առ 01.01.97թ. Բանկը Պետական բյուջեին հարկերի գծով ժամկետանց պարտքեր չունի:

2.5. Բանկը ՀՀ Կենտրոնական բանկի և այլ բանկերի կողմից տրված երկարատև և կարճատև վարկերի գծով առ 01.01.97թ. պարտքեր չունի:

2.6. Կրեդիտորական և դեբիտորական պարտքերի դինամիկան վերջին երեք տարիների ընթացքում հետևյալն է

հազ. դրամ

Ցուցանիշի անվանումը	Տող	Տարեսկզբի մնացորդը			Ստացվել է	Մարվել է	Ազդագրի հաստատմանը նախորդող եռամսյակի վերջի դրությամբ		
		ընդամենը	ժամկետային	ժամկետանց			ընդամենը	ժամկետային	ժամկետանց
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
դեբիտորական պարտքեր		225101	207219	17882	10440	178595	56946	28624	28322
կրեդիտորական պարտքեր		164051	164051	-	70000	162062	71989	71989	-
այդ թվում հայցի վաղեմության ժամկետը լրացած կրեդիտորական պարտք		-	-	-	-	-	-	-	-

2.7. Բանկի երկարաժամկետ ներդրումներն են

հազ. դրամ

Ներդրման ուղղությունը	Ընդհ. գումարը	Գումարն ըստ մարման ժամկետների			
		1-3 տարի	3-5 տարի	5-10 տարի	10-ից ավելի
1.Բաց Բ/Ը բաժնետոմսեր	2350	-	-	-	-
2.Փակ Բ/Ը բաժնետոմսեր	10266	-	-	-	-
3.Այլ փայամասնակցություններ	2605	-	-	-	-
4.Պետական և տեղական կառավարման մարմինների պարտատոմսեր	20050	-	-	-	-
5.Իրավաբանական անձի կողմից թողարկված պարտատոմսեր և այլ արժեթղթեր	-	-	-	-	-
6.Տրված փոխառություններ	-	-	-	-	-
7.Այլ	-	-	-	-	-

2.8 Պահուստային ֆոնդը ձևավորվում է կանոնադրական հիմնադրամի չափով: Մասհանումները պահուստային ֆոնդին կատարվում են Բանկի շահույթի հաշվին մինչև հարկերի և այլ պարտադիր վճարումների մուծումը, կանոնադրական հիմնադրամի 25%-ի չափով, իսկ մնացած մասը՝ հարկված շահույթից: Պահուստային ֆոնդը ստեղծվում է Բանկի գործունեությունից առաջացած հնարավոր վնասները ծածկելու նպատակով: Պահուստային ֆոնդի մասնակիորեն կամ ամբողջությամբ ծախսվելու դեպքում, դրա մասհանումները վերսկսվում և կատարվում են մինչև պահուստային ֆոնդի սահմանված չափին հասնելը:

Բանկի կուտակման և սպառման ֆոնդերը կազմավորվում են Բանկի տրամադրության տակ մնացող շահույթի հաշվին: Այդ ֆոնդին շահույթից մասհանումները կատարվում են Բանկի բաժնետերերի ժողովի կողմից հաստատված նորմատիվներով:

Բանկի բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի որոշմամբ կարող են ստեղծվել նաև այլ ֆոնդեր, որոնք նպատակ ունեն նպաստելու Բանկի տնտեսական զարգացմանը և Բանկի աշխատողների սոցիալ-տնտեսական պահանջների բավարարմանը:

Այլ ֆոնդերի ձևավորումն ու օգտագործումը, դրանց հատկացումների կարգը և չափը որոշվում է բանկի ընդհանուր ժողովի կողմից:

2.9. Անավարտ շինարարության ծավալը առ 01.01.97թ. կազմել է 4700 հազ.դրամ, որը Գյումրիում բնակելի շենքի շինարարությունն է: Չտեղակայված մեքենաներ և սարքավորումներ Բանկը չունի:

3. Տեղեկություններ բանկի կանոնադրական հիմնադրամի, թողարկված և շրջանառությունում գտնվող բաժնետոմսերի մասին

3.1. Բանկի կանոնադրական հիմնադրամը Բանկի սովորական բաժնետոմսերի 3-րդ թողարկման վերաբերյալ որոշման ընդունման պահին կազմում է

223402.5 հազ.դրամ, որը ներառում է 89361 սովորական բաժնետոմս՝ յուրաքանչյուրը 2500 դրամ անվանական արժեքով: Առ 10.10.96 թ. բաժնետերերի կողմից մուծված է կանոնադրական հիմնադրամի 100%-ը:

3.2. Բանկի բաժնետոմսերի առաջին թողարկումը կազմել է 73388 հատ սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 2500 դրամ անվանական արժեքով: Բաժնետոմսերը տեղաբաշխվել են հիմնադիրների և բաժնետերերի միջև փակ տեղաբաշխմամբ, այսինքն սահմանափակ շրջանառության իրավունքով՝ ձևավորելով 183470 հազ.դրամի կանոնադրական հիմնադրամ: Հիմնադիրներին և բաժնետերերին տրվել են հավաստագրեր:

Բանկի բաժնետոմսերի երկրորդ թողարկումը կազմել է 15973 հատ սովորական բաժնետոմս, յուրաքանչյուրը 2500 դրամ անվանական արժեքով: Բաժնետոմսերը տարածվել են բաց տեղաբաշխմամբ բաժանորդագրության կարգով համալրելով կանոնադրական հիմնադրամը 39932.5 հազ.դրամով:

Բաժանորդագրության ընթացքում տրված հավաստագրերը և պայմանագրերը փոխարինվել են բաժնետոմսերով:

Բանկը բաժնետոմսերի դիմաց վճարել է հետևյալ չափերի շահաբաժին

1992 թ - 175%, 1993թ - 200%, 1994թ - 500%, 1995 թ. հասանելիք շահաբաժինը բաժնետերերի ժողովի որոշմամբ ուղղվել է բանկի զարգացմանը:

Բանկի բաժնետոմսերը ֆոնդային բորսաներում սույն ազդագրի հաստատման օրվա դրությամբ գնանշված չեն:

4. Տեղեկություններ թողարկվող բաժնետոմսերի, դրանց տեղաբաշխման և շրջանառության մասին

4.1. Բանկի բաժնետոմսերի 3-րդ թողարկման որոշումը կայացվել է 1997 թ. մարտի 7-ին Բանկի խորհրդի կողմից:

4.2. Բանկը հայտարարում է 64000 հատ սովորական բաժնետոմսերի թողարկման մասին, յուրաքանչյուրը 2500 դրամ անվանական արժեքով 160000.0 հազ. դրամ ընդհանուր գումարի:

4.3. Թողարկվող բաժնետոմսերը միատեսակ են՝ 64000 հատ սովորական բաժնետոմս:

4.4. Բաժնետոմսերը տարածվելու են բաց տեղաբաշխմամբ, բաժանորդագրության կարգով:

4.5. Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումը սկսվելու է ազդագրի հրապարակումից 10 օր հետո և ավարտվելու է մեկ ամսվա ընթացքում:

4.6. Թողարկվող բաժնետոմսերը կարող են ձեռք բերվել Բանկից՝ Վռամշապուհ Արքա 23Ա և նրա մասնաճյուղերից, որոնց հասցեները բերված են սույն ազդագրի 1.13 կետում:

4.7. Բաժնետոմսերի սույն թողարկումը իրականացնում է Հայէկոնոմբանկը (Վռամշապուհ Արքա 23Ա):

4.8. Տեղաբաշխվող բաժնետոմսերի դիմաց վճարումը կատարվում է դրանց շուկայական արժեքով, բայց ոչ պակաս անվանական արժեքից:

4.9. Բաժնետոմսերի տեղաբաշխումը համարվում է չկայացած, երբ բաժանորդագրության ընթացքում կտեղաբաշխվեն 25%-ից պակաս բաժնետոմսեր:

Բաժնետոմսերի տեղաբաշխման չկայացման պայմանները ընդունվել են Բանկի խորհրդի կողմից:

4.10. Շահաբաժինը վճարվում է բաժնետերերի ընդհանուր ժողովի կողմից որոշվող պարբերականությամբ և ժամկետներում Բանկի ֆինանսական տարվա արդյունքներով: Շահաբաժինը վճարվում է զուտ շահույթից, համեմատական ~~...~~ կոսներով բաժնետոմսի անվանական արժեքի նկատմամբ:

4.11. Շահաբաժինների վճարումը կատարվում է Բանկի մասնաճյուղերում (որոնց հասցեները բերված են սույն ազդագրի 1.13 կետում), ըստ բաժնետերերի գտնվելու վայրի, դրամով, իրավաբանական անձանց՝ փոխանցման կարգով, իսկ ֆիզիկական անձանց՝ կանխիկ կամ փոխանցումով, վերջիններիս ընտրությամբ:

4.12. Թողարկվող բաժնետոմսերը մարման ենթակա չեն:

4.13. Բանկի բաժնետերերը սույն ազդագրի 1.10. կետում նշվածից բացի այլ իրավունքներ և պարտականություններ չունեն:

4.14. Տեղաբաշխման ընթացքում բաժնետերերին տրված պայմանագրերը կփոխարինվեն բաժնետոմսերով 90 օրվա ընթացքում Բանկում, Վռամշապուհ Արքա 23Ա հասցեով և նրա մասնաճյուղերում 1.13 կետում նշված հասցեներով:

4.15 Արժեթղթերի բաժանորդագրության նպատակով ՀՀ Կենտրոնական բանկում բացված է թիվ 10300231l639 հատուկ կուտակման հաշիվ:

5. Այլ տեղեկություններ թողարկվող արժեթղթերի սեփականատերերի համար

5.1. Արժեթղթերի սեփականատերերի ռեեստրը կվարվի Բանկի կողմից, Վռամշապուհ Արքա 23Ա:

5.2. Բանկի հաշվապահական հաշվետվությունները ստուգվում և վավերացվում են բաժնետերերի ժողովի կողմից վերստուգիչ հանձնաժողովի ներկայացմամբ:

5.3. Բանկի 1996թ. առաջին կիսամյակի գործունեության աուդիտը անց է կացվել KPMG միջազգային ճանաչում ունեցող աուդիտորական կազմակերպության կողմից:

5.4. Բանկը կարող է ՀՀ Օրենսդրությամբ սահմանված կարգով և համաձայն իր կանոնադրության թողարկել այլ արժեթղթեր:

5.5. Բաժնետիրական ընկերությունը բաժնետերերին չի վճարում այլ դիվիդենտներ, բացի այն դիվիդենտներից, որոնք գոյանում են ԲԸ տնտեսական գործունեության շահույթներից:

5.6. Որպես պետական գրանցող մարմին, ՀՀ ֆինանսների նախարարությությունը պատասխանատվություն չի կրում Բանկի պարտավորությունների և սույն թողարկման ազդագրով հրապարակված տեղեկությունների ճշտության համար:

Ս. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ
Հայէկոնոմբանկի գործադիր տնօրեն
Ժ. ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Գլխավոր հաշվապահ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՇԱԽՄԱՏ

Լորիս Քալաշյանին նվիրված մրցաշար

Երեւանում, Տիգրան Պետրոսյանի անվան Հայաստանի շախմատիստի կենտրոնական տանն անցկացվեց հայկական շախմատի երախտավոր Լորիս Քալաշյանի ծննդյան 75-ամյակին նվիրված արագ շախմատի հետաքրքիր մրցաշար: Նախնական պայքարում հաջողության հասան միջազգային վարպետ Տիգրան Նալբանդյանը, ինչպես նաեւ Լիպարիտ Ստեփանյանը եւ Տիգրան Պողոսյանը, որոնք իրավունք ստացան մասնակցելու եզրափակիչին: Այստեղ նրանց միացան գրոսմայստերներ Սմբատ Լպուտյանը, Արտաշես Մինասյանը, Աշոտ Անաստասյանը, Արշակ Պետրոսյանը, Էլինա Դանիելյանը, Հայաստանի շախմատային ֆեդերացիայի նախագահ, վարպետ Վանիկ Զաքարյանը եւ ինքը, հոբելյարը՝ վարպետ Լորիս Քալաշյանը:

Առաջին մրցանակը նվաճեց Լպուտյանը, որը 9 հնարավորից վաստակեց 6,5 միավոր եւ կես միավորով առաջ անցավ մոտակա մրցակիցներից՝ Պետրոսյանից եւ Անաստասյանից: Ինչ վերաբերում է հոբելյարին, ապա նա ոչ-ոքիով ավարտեց հանդիպումները Հայաստանի տղամարդկանց հավաքականի անդամ բոլոր գրոսմայստերների հետ...

Գարրի Կասպարովի գավաթի խաղարկությունը

Մոսկվայում, «Կոսմոս» հյուրանոցի սրահներից մեկում, մեկնարկեց աշխարհի մինչեւ 16 տարեկան ուժեղագույն պատանի շախմատիստների արդեն ավանդական դարձած մրցաշարը Գարրի Կասպարովի սահմանած գավաթի համար: Աշխարհի չեմպիոնը մրցապայքարին հրավիրել է 26 շնորհալի պատանիների, այդ թվում՝ Հայաստանի երեք պատվիրակների՝ Լեւոն Արոնյանին, Գաբրիել Սարգսյանին եւ Վարուժան Հակոբյանին: Մեր երկրի ներկայացուցիչների ուղեւորությունը հովանավորել է Երեւանի քաղաքապետ Վանո Սիրադեղյանը:

Մրցաշարի բացման արարողության ժամանակ Կասպարովը առաջինը վիճակահանության հրավիրեց միջազգային վարպետ Լեւոն Արոնյանին, որը բոլոր մասնակիցների մեջ ամենաբարձր անհատական գործակիցն ունի: Ուրախությամբ կարող ենք արձանագրել, որ առայժմ Լեւոնը լիովին արդարացնում է իր հետ կապված հույսերը: Առաջին երեք տուրերում տանելով հաղթանակներ Գրասկայի (Լեհաստան), Կունինի (Ռուսաստան) եւ իր հայրենակից Հակոբյանի նկատմամբ, Արոնյանը հարյուր տոկոսանոց արդյունքով միանձնյա գլխավորում է աղյուսակը: Նա կես միավորով առաջ է անցել իր մոտակա մրցակիցներից՝ ռուսաստանցիներ Զախարովից, Բացանինից, Գրիշչուկից եւ Ադրբեջանը ներկայացնող Իբրահիմովից:

Վատ չմեկնարկեց նաեւ Վարուժան Հակոբյանը, որը Արոնյանից պարտվելուց առաջ հաղթեց Ռեզանցեւին (Ռուսաստան) եւ մեր հայրենակից, Մոսկվայում բնակվող Սերգեյ Գրիգորյանցին: Համեստ սկսեց մրցաշարը Գաբրիել Սարգսյանը, որը 3 հնարավորից ունի 0,5 միավոր: Մրցաշարում խաղացվելու է 9 տուր:

Գ. Հ.

ՀՀ ԱՌԱՋՆՈՒԹՅՈՒՆ

«Շիրակը» առաջին պարտությունը կրեց երկրորդ շրջանում

Իսկ «Երեւանը» կարեւոր հաղթանակ տոնեց

ՀՐԱՅՐ ՆԱԶԱՐՅԱՆ

Շաբաթ եւ կիրակի օրերը կայացան Հայաստանի ֆուտբոլի առաջնության 15-րդ տուրի հանդիպումները: Անկասկած, կենտրոնականը «Երեւան»–«Շիրակ» հանդիպումն էր, որը տեղի ունեցավ Աբովյանում: Այս խաղի արժեքը չափազանց մեծ էր, փաստորեն այն կարող է որոշիչ դառնալ երկրորդ տեղի համար պայքարում: Գիտակցելով այս հանգամանքը, երկու թիմերի խաղացողները փորձում էին գործել առավելագույնս անսխալ: Սա էլ իր կնիքը թողեց մրցամարտի ընթացքին, որն այնքան էլ դիտարժան չստացվեց: Հանդիպման ելքը որոշեց խաղակեսում (6-րդ րոպեին) Տիգրան Եսայանի խփած միակ գոլը, որը «Երեւանի» ռմբարկուի 9-րդ գոլն էր այս մրցաշրջանում: Ի դեպ, Եսայանը բավականին վճռական է սկսել գարնանային խաղաշրջանը եւ անցկացրած 4 խաղերում արդեն 6 գոլի հեղինակ է դարձել: Դրանց կեսը նա մրցակցի դարպասն է ուղարկել 11 մետրանոցի նշանակետից:

Համառ պայքարում անցավ նաեւ Արարատում կայացած «Ցեմենտ»–«Փյունիկ» հանդիպումը: Դաշտի տերերը վստահ հանդես եկան, ժամանակ առ ժամանակ գերազանցելով հանրապետության չեմպիոնին: Խաղավարտից 4 րոպե առաջ «Ցեմենտը» առջեւում էր 2-1 հաշվով: Սակայն, այդ 4 րոպեներում տեղի ունեցածը «հրաշքի» էր նման. ի վերջո, «Փյունիկը» հաղթանակ տոնեց (3-2): Այս խաղում Արմեն Ավետիսյանը խփելով իր 19-րդ գոլը, շարունակում է վստահորեն գլխավորել ռմբարկուների ցուցակը:

«Արարատը» Տիգրան Գապեյանի իրացրած 11 մ հարվածի շնորհիվ հաղթեց առաջնության հետնապահներից մեկին «Արաբկիրին»: Արաբկիրցիները գնալով վստահություն են ձեռք բերում իրենց ուժերի նկատմամբ, եւ բացառված չէ, որ հետագայում անակնկալներ մատուցեն: Մյուս խաղերում գրանցվեցին հետեւյալ արդյունքները. «Կոտայք»–«Զանգեզուր» 3-0, ՀՄՄ–«Ղարաբաղ» 2-0:

Մարտի 26-ին կկայանան ՀՀ գավաթի խաղարկության քառորդ եզրափակիչ փուլի առաջին հանդիպումները: Այդ օրը կմրցեն «Շիրակը» եւ «Արարատը» (Գյումրիում), «Փյունիկը» եւ «Կոտայքը», «Երեւանը» եւ «Վանը»: Իսկ 4 օր անց Հայաստանի ազգային հավաքականը Թբիլիսիում ուժերը կչափի Վրաստանի հավաքականի հետ:

Երեւանցու հաջող մեկնարկը Վրաստանում

Թբիլիսիում անցկացվում է Վրաստանի շախմատի բաց առաջնությունը, որն իրենից, ըստ էության, միջազգային մրցաշար է ներկայացնում, քանի որ պայքարին մասնակցում են տարբեր երկրների 54 պատվիրակներ: Մասնավորապես մեկնարկել են երեւանցի երկու երիտասարդ շախմատիստներ Վարդան Գրիգորյանը եւ Արթուր Չիբուխչյանը: Նրանք բավականին հաջող են հանդես գալիս: Գրիգորյանը 5 հնարավորից վաստակել է 3,5 միավոր եւ միայն կես միավորով է ետ մնում առաջատարներից: Չիբուխչյանն ունի 3 միավոր:

Գ. Հ.

Արամ Տոնյանը դուրս մնաց պայքարից

ԵՐԵՎԱՆ, 24 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայաստանցի նետաձիգ Արամ Տոնյանը Ստամբուլում աշխարհի առաջնությունում անհաջողության է մատնվել եւ դուրս մնացել մրցանակային տեղերի համար պայքարից: Ստամբուլի «Մարմարան» արդեն հաղորդել էր, որ հայ մարզիկը հաղթահարել է մի շարք դժվարություններ մրցումների մեկնելու ճանապարհին եւ նույնիսկ վնասել էր ոտքը: Թերթը հաղորդում է նաեւ, որ չնայած մարզական անհաջողությանը, Ա. Տոնյանը հրավիրվել է առաջիկայում մասնակցելու Թուրքիայի մեկ այլ քաղաքում (Անթալյա) կայանալիք միջազգային մրցումներին:

Ազատ ոճի ըմբշամարտի առաջնությունը առանց առաջատարների

Երեկ, մայրաքաղաքի «Դինամո» մարզադահլիճում մեկնարկեց ազատ ոճի ըմբշամարտի Հայաստանի առաջնությունը: Մրցագորգ դուրս եկան Շիրակի, Արարատի, Լոռվա, Գեղարքունիքի, Կոտայքի մարզերի, «Հայաստան» ՄՄ, «Դինամո» ՄԸ, «Աշխատանքային հերթափոխ» ՄԸ, ՅԻՄԱ-ի, ԲԿՄԱ-ի եւ Գորիս քաղաքի «Սեւան» ՄԸ մոտ 90 ըմբիշներ: Ցավոք, մրցաշարի վարկանիշին մեծ հարված հասցրեց այն հանգամանքը, որ այն անցկացվում է Երեւանի մարզի ըմբիշների, ինչպես նաեւ աշխարհի չեմպիոն Արա Գեւորգյանի, Եվրոպայի չեմպիոն Անուշավան Սահակյանի, օլիմպիական փոխչեմպիոն Արմեն Մկրտչյանի եւ Եվրոպայի երիտասարդական առաջնության մրցանակակիր Արամ Մարգարյանի բացակայությամբ: Առաջնության բացման արարողության ժամանակ մրցումների մասնակիցներին ողջունեցին եւ հաջողություն մաղթեցին ՀՀ ազատ ոճի ըմբշամարտի ֆեդերացիայի նախագահ Վահան Զաքիկյանը եւ մշակույթի, երիտասարդության հարցերով եւ սպորտի փոխնախարար, ՀԱՕԿ-ի նախագահ Ալեքսան Ավետիսյանը: Հայաստանի առաջնությունը վերջնագիծը կհասի այսօր:

«ԱՅԱՔՍ»
ՖԻՐՄԱՆ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ Է ՁԵԶ ՀԱՄԱՐ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵԼ
Ամեն երկուշաբթի տուրիստական ուղեւորություն
ՀԱԼԵՊ-ԲԵՅՐՈՒԹ
հաճելի ճամփորդություն,
շահավետ առեւտուր արեւելյան հարուստ շուկայում
Երկու շաբաթը մեկ անգամ կանոնավոր ուղիղ չվերթ
ԵՐԵՎԱՆ-ԼԱՌՆԱԿԱ (ԿԻՊՐՈՍ)
Հրաշալի Միջերկրական ծովափ
Բարձրակարգ հյուրանոցներ բոլոր հարմարություններով
Ապրիլի 23-ից մայիսի 9-ը կազմակերպվում է չվերթ
ՀԵՔԻԱԹԱՅԻՆ ԲՐԱԶԻԼԻԱ
4 աստղանի հյուրանոց, սնունդը օրը մեկ անգամ
Փաստաթղթերն ընդունվում են ապրիլի 7-ից:
Կազմակերպվում է ավիատոմսերի վաճառք ԱՊՀ եւ բոլոր ուղղություններով:
ԵՐԵՎԱՆ, ՊՈՒՇԿԻՆԻ Փ. 43/ա ՀԵՌ.՝ 538845, 531573

Շնորհավորանք

ՀՀ սեփականաշնորհման եւ ապապետականացման նախարարությունը շնորհավորում է նախարարության աշխատակից Կոստանդին Խեչումյանին որդու
ՎԻԳԵՆ ԽԵՉՈՒՄՅԱՆԻ
ծննդյան առթիվ:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
կիսակառույց երկհարկանի տուն Նոր Արեշ 31 փողոցում:
Հեռ. 45-59-99

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
3 սենյականոց բնակարան Նորքի 5-րդ զանգվածում, շ. 17, բն. 9
հեռ.՝ 64-88-85 63-03-47

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԳԻՏԱԿԱՆ ԱՍՏԻՃԱՆ
Սեյսմիկ ճարտարագիտություն, արդյունաբերական ճարտարագիտություն, քաղաքագիտություն, գործարար ղեկավարում

Հայաստանի ամերիկյան համալսարանն սկսում է 1997-1998 ուսումնական տարվա դիմորդների փաստաթղթերի ընդունումը: Ընդունելությունը կազմակերպվում է արդյունաբերական ճարտարագիտություն, սեյսմիկ ճարտարագիտություն, գործարար ղեկավարում եւ քաղաքագիտություն մասնագիտությունների գծով:

Դիմորդները պետք է ունենան համապատասխան բնագավառի բարձրագույն կրթություն, քաղաքացիական շինարարություն կամ մեխանիկա՝ սեյսմիկ ճարտարագիտության M.Eng աստիճանի համար, ճարտարագիտություն, մաթեմատիկա, մեխանիկա՝ արդյունաբերական ճարտարագիտության M.Eng աստիճանի համար, պատմություն, իրավագիտություն, լեզուներ կամ հասարակական գիտությունների այլ բնագավառներ՝ քաղաքագիտության MA աստիճանի համար, մաթեմատիկա, տնտեսագիտություն, ճարտարագիտություն MBA աստիճանի համար:

Անգլերեն լեզվի լավ իմացությունը պարտադիր է:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն
1. Դիպլոմ եւ ներդիր իրենց պատճեններով
2. Երեք երաշխավորագիր նամակ
3. Լրացնեն դիմում եւ ֆինանսական հնարավորությունների մասին տեղեկանք:

Փաստաթղթերի ընդունման համար կանխավճարը դրամով կազմում է ԱՄՆ 10 դոլարին համարժեք գումար, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի ընդունման վերջին ժամկետը 1997 թ. մայիսի 2-ն է:

Բոլոր դիմորդները 1997 թ. մայիսի 6-ին կհանձնեն անգլերեն լեզվի իմացությունը գնահատող քննություն (բացառությամբ այն դիմորդների, որոնք վերջերս ստացել են TOEFL քննության 550 եւ ավելի միավորներ): Առաջին փուլով անցած այն դիմորդները, որոնք չեն բավարարի անգլերեն լեզվի իմացության պահանջված մակարդակը, կմասնակցեն 1997 թ. մայիսին ՀԱՀ-ում սկսվող անգլերեն լեզվի արագացված դասընթացին: Անգլերեն լեզվի արագացված դասընթացի ուսման վարձը կազմում է ԱՄՆ 300 դոլարին համարժեք գումար:

Հիմնական ծրագրում վերջնական ընդունելությունը կկատարվի դիպլոմի ներդիրի միջին ցուցանիշի, նախապատրաստական փուլում դիմորդների ցուցաբերած առաջադիմության եւ տվյալ ծրագրի համար անհրաժեշտ բնագավառի քննական արդյունքների հիման վրա (GMAT կամ GRE): Ուսման տեւողությունը հիմնական ծրագրի համար երկու տարի է: Հիմնական ծրագիր ընդունված բոլոր ուսանողները պետք է կրթության եւ գիտության նախարարության հետ ստորագրեն ավարտելուց հետո երեք տարի Հայաստանում մնալու եւ աշխատելու մասին պայմանագիր:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար կարող եք դիմել ՀԱՀ-ի ընդունելության գրասենյակ: Հասցե՝ Մարշալ Բաղրամյան 40, առաջին հարկ, 19 սենյակ, հեռախոս 27-16-29:
ՀԱՀ-ը ռասայական, կրոնական, սեռային կամ ազգային խտրականություն չի ճանաչում:

ARMEXPO
ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ ՑՈՒՑԱՀԱՆԴԵՍԻՆ...
ԴԱ ՁԵՐ ԸՆԿԵՐՈՒԹՅԱՆ ԻՄԻՋՆ Է
Գերմանական PRIMUS Messegesullschaft ֆիրման ապրիլի 16-19-ը կանցկացնի I «Արմենիա-Մեդիկա» միջազգային մասնագիտացված ցուցահանդեսը, որում ներկայացվելու են աշխարհի առաջատար ֆիրմաները՝ Բեռլին-Քեմիեն, Աստա-Մեդիկան, Քլիմենը, Նիկոմեդը, Ֆարմա-Քիմը եւ այլք:
Ցուցահանդեսի թեման է բժշկական տեխնիկա, ատամնաբուժություն, դեղագործություն:
Մասնակցելով ցուցահանդեսին Դուք կգտնեք ձեր շուկան եւ կբարձրացնեք ձեր մասնագիտական մակարդակը:
Ցուցահանդեսը կազմակերպվելու է «Արմէքսպո» կենտրոնում Հայաստանի առողջապահության նախարարության հովանու ներքո:
Մանրամասն տեղեկությունների համար Ձեր տրամադրության տակ կլինեն
Հայբուժտեխնիկան Ռիմա Տեր-Մինասյան, Երեւան, Հերացու 7, հեռ. 58-57-63, ֆաքս (8853) 90-69-70
«Արմէքսպոն» Սուսաննա Խալաթյան, Երեւան, Շիրակի 43, հեռ. 56-31-32, ֆաքս 151921 (AT&T)
PRIMUS BALTICUM
MESSGESELSCHAFT MbH. Petruschke Anastasia Waldstrasse 56-58. D-84056. Rjtterburg a. d. Laaber.
tel. +49/8781/940223. fax +49/8781/940240

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
Առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:
Զանգահարել 27-22-57 ժամը 10-16, 58-33-26 ժամը 18-23

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
■ 3 սենյականոց բնակարան 5 հարկանի քարե շենքի 5-րդ հարկում, 70/50 քմ, ավտոտնակով: Հրաչյա Քոչար 23 (նախկին Չեկի խանութի մոտ):
Հեռախոս՝ 22-42-68

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ԱՆՎՃԱՐ ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆՈՒՄ ԳՈՐԾՈՂ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՌԱՋԱՐԿԻ ԵՎ ՊԱՀԱՆՋԱՐԿԻ ՄԱՍԻՆ ՀԵՌԱԽՈՍՈՎ 589167, 581351

«Պարբերական» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 544. Տպաքանակը՝ 3000. Ստորագրված է տպագրության 24.03.1997. Գինը՝ 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@